

Investeringsagenda 2025

openbare versie

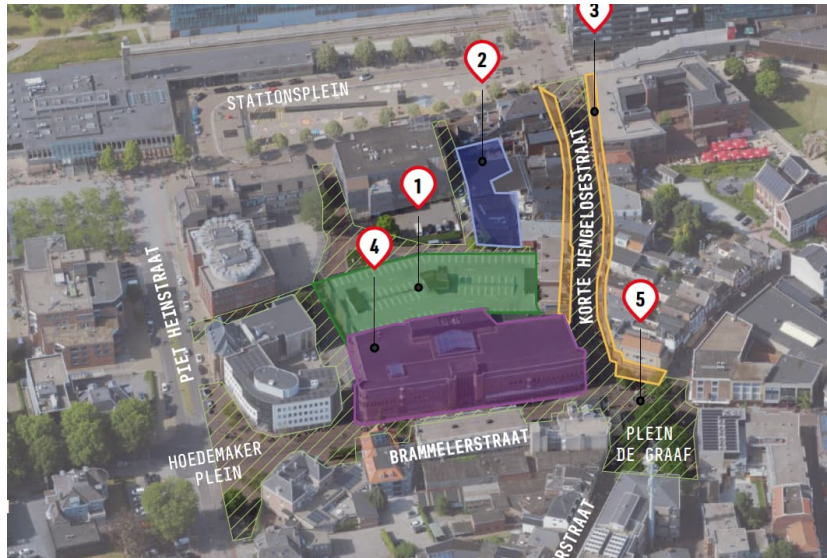
Inhoud

1. Centrumkwadraat
2. Cromhoff
3. De Kop
4. DIA Tweekelerveld
5. DIA Zuid
6. Diekman Topsportcampus
7. Eschmarkerveld
8. Glanerbrug Fysiek
9. Horstmanpark
10. Kennispark
11. Sportclustering Zuid, Schreurserve en Glanerbrug (MFSA's)
12. Warenhuis
13. Boeldershoek

Versie mei 2025

Het Warenhuis

1.			Geef een beknopte samenvatting van het project.	De gebiedsontwikkeling Warenhuis bestaat uit de volgende onderdelen: 1) Transformatie van het rijksmonument Oude V&D van leegstaand retailpand naar publiek, maatschappelijke, culturele invulling met Concordia, Sonnevand en de bibliotheek als nieuwe bewoners van 'het Warenhuis'. 2) Ontwikkeling van het binnenterrein tussen de Brammelerdwaarsstraat en de Korte Hengelsestraat. Hier realiseren we circa 40 urban villas en saneren we circa 1.000m² retail. Hiermee bieden we ruimte voor een nieuw woonmilieu en verbeteren we de sociale veiligheid en kwaliteit van de openbare ruimte. 3) Opwaarderen oude gevels en kwalitatieve invulling van de panden aan de Korte Hengelsestraat 19 - 23.

				4) Stimuleren van gevelverbetering bij de overige pandeigenaren en ondernemers in de Korte Hengelosestraat via het Stimuleringsfonds. 5) Herinrichting van de openbare ruimte (Korte Hengelosestraat, Brammelerstraat, Brammelerdwarsstraat en Plein De Graaff) voor meer verblijfskwaliteit, sociale veiligheid en als vliegwiel voor het aanjagen van private investeringen.
2.			Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	In oktober 2022 is het Actieplan Binnenstad door de gemeenteraad vastgesteld. Het Actieplan binnenstad is in co-productie met binnenstadspartners en inwoners tot stand gebracht en wordt ook in samenwerking met hen uitgevoerd. Enschede verbreedt tussen nu en 2030 haar basis als ‘winkelstad van het oosten’ en groeit uit tot een vitaal, multifunctioneel en onderzoekend centrumgebied. Door verschillende acties willen we samen de binnenstad aantrekkelijker maken: met meer groen, een meer divers winkel- en horeca-aanbod, broedplaatsen een plek geven en technologie, innovatie en creativiteit meer zichtbaar maken. De partners in de binnenstad willen werken aan een stad waar het prettig is om te verblijven en waar iedereen zich thuis- en veilig voelt. Straten als de Korte Hengelosestraat, De Heurne en Noorderhagen en gebouwen als het oude V&D-pand (Het Warenhuis) en de Irene Promenade bieden ruimte voor creatieve en innovatieve concepten, nieuwe vormen van bedrijvigheid en woningen voor studenten, starters en ouderen. Deze transformatie vraagt om regie en investeringen van de gemeente. Voor deze ontwikkeling wordt tevens een beroep gedaan op de subsidie Impulsaanpak, die in het leven is geroepen om het binnenstedelijk gebied weer aantrekkelijk te maken en retail vierkante meters in het centrum te verminderen. Door het realiseren van een cultuurwarenhuis op de plek van het oude V&D gebouw zal het gebied weer publiek trekken, zoals dit in het verleden ook het geval was. Het Warenhuis draagt bij aan een toekomstbestendige en vitale binnenstad van Enschede. Het Warenhuis krijgt de rol van ontmoetingsplek en creatieve broedplaats in de binnenstad van Enschede. Door van het monumentale pand een bruisende plek te maken voor een breed en divers publiek, krijgt Enschede niet alleen passende invulling van beeldbepalend cultureel erfgoed. Het Warenhuis heeft ook een sterke culturele, educatieve en sociale functie. Dit heeft een grote maatschappelijke en economische betekenis voor de stad. Het Warenhuis zorgt voor beleving, reuring en levendigheid en zal bezoekers trekken en blijven trekken

				naar een sterk veranderende binnenstad. Zo vergroot Enschede de beleavings- en verblijfswaarde van het centrumgebied én behoudt Enschede haar aantrekkingskracht voor inwoners en ondernemers in de stad en regio. De plannen voor het Warenhuis passen daarnaast in de ambitie die Enschede heeft geformuleerd voor een bruisende binnenstedelijke omgeving met een groot cultureel aanbod. Door ook de omgeving van dit pand toekomstbestendig en groen te maken, wordt deze plek, die de toegangspoort van het station en Centrumkwadraat naar de binnenstad is.
3.			Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Centrum
4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op. Een vitale en aantrekkelijke binnenstad biedt werkgelegenheid en maakt van Enschede een prettige, (be)leefbare en inclusieve stad. Een fijne plek om in te verblijven, winkelen, wonen, werken en/of ondernemen. In de ontwikkeling van openbare ruimte liggen kansen voor vergroening/verduurzaming en het stimuleren van ontmoeten en een gezonde leefstijl.
	A		Inclusief Enschede	
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep) Nvt
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik "Ontmoeten, sporten en spelen kan nog meer gestimuleerd worden, juist door een aantrekkelijke, sociaal veilige (her)inrichting van de openbare ruimte van het kruispunt De Graaf en aanliggende straten. Dit draagt bij aan een levendige binnenstad. Voor alle binnenstadbewoners en -bezoekers.

					Met de ontwikkeling van het Warenhuis maken we een leegstaand, monumentaal pand weer beleefbaar voor de stad. Het is een plek bij uitstek waar ontmoeting en verbinding centraal staat." Tevens wordt de openbare ruimte vergroend en wordt het fietsen en wandelen gestimuleerd.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Vergroening geeft het kruispunt De Graaf en aanliggende straten mee kleur en sfeer, verhoogt de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en draagt bij aan klimaatadaptie en biodiversiteitsbehoud. Door een mix van functies en voorzieningen blijft de omgeving van het Warenhuis in balans. Dit heeft weer een aantrekkende werking waardoor in de toekomst wellicht ook ruimte voor (betaalbaar) wonen, bijvoorbeeld voor studenten wordt gerealiseerd.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Kansen voor verduurzaming worden benut tijdens ontwikkelingen en transformatie van het voormalige V&D pand dat behouden en hierdoor toegankelijk blijft voor de inwoners en bezoekers van Enschede. Het wordt verbouwd conform de laatste duurzaamheidseisen. Daarnaast worden nieuwe appartementen gerealiseerd aan de Brammelerdwardsstraat met gemeenschappelijke groene (semi-) openbare ruimte.

		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Door het vergroenen van het gebied wordt hittestress verminderd en kan water beter infiltreren in de bodem.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Door het vergroenen van het gebied wordt hittestress verminderd en kan water beter infiltreren in de bodem. De gevels van de parkeergarage en daken worden voorzien van groen.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Door de genoemde partijen samen in het monumentale (oude) V&D-pand te huisvesten, blijft het pand behouden voor de stad en toegankelijk voor een groot publiek.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Een vitale binnenstad genereert werkgelegenheid door de mix aan functies en voorzieningen zoals deze in Het Warenhuis worden gerealiseerd (Cultuur, Retail, Horeca, Bedrijvigheid, Dienstverlening etc.). Een culturele trekker van deze omvang zorgt voor een vitale binnenstad en voor een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven en personen in Enschede. Dit wordt zichtbaar in Het Warenhuis, waar verschillende initiatieven, zoals film, exposities, jeugdtheater en onderwijs zich onder één dak huisvesten.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop	"Door de verwachte toename van het aantal inwoners van Enschede, is het wenselijk om ook de verschillende cultuurelementen meer in het zicht en

				6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	toekomstbestendig in te passen in de het stadscentrum. Door samenwerking van de verschillende partijen, zal dit een meerwaarde voor de stad betekenen. Initiatieven zoals dit vergroten de leefbaarheid, zijn de motor achter aantrekkingskracht en stimuleren daarmee ook het ondernemingsklimaat én de mogelijkheden om studenten en andere talentrijke jongeren na hun opleiding voor Enschede te behouden. De woningbouwontwikkeling aan de Brammelerdwarsstraat zet hier in op woningen voor young potentials. (40 appartementen in de middenhuur). Daarnaast is het hebben van verschillende culturele voorzieningen een must voor een stad met een omvang van Enschede. Dit is ook een voorwaarde om talent vast te houden. Door de drie partijen (Concordia, Sonnevance en de Podiumacademie van het ROC Twente) samen in het Warenhuis te huisvesten, zal dit de uitstraling en toegankelijkheid van de instanties versterken.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Het achterterrein van de Korte Hengelsestraat wordt getransformeerd tot een groene en dynamische ruimte, waar plek is om elkaar te ontmoeten. De mix van functies en het fijne verblijfsklimaat zorgt ervoor dat de binnenstad (be)leefbaar en van iedereen (inclusief) is.
	D		Open Enschede		

		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	N.v.t.
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	De gebiedsontwikkeling Het Warenhuis wordt gerealiseerd met externe partners. Daarnaast jagen we via het Stimuleringsfonds private investeringen voor kwaliteitsverbetering in de Korte Hengelosestraat aan. Het Actieplan binnenstad is in co-productie met binnenstadspartners en inwoners tot stand gebracht en wordt ook in samenwerking uitgevoerd.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		N.v.t.
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Geen, alleen B&W besluit over vaststellen visie Stadsblok-Korte Hengelosestraat en eenmalige investering vanuit de investeringagenda.	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2025, 2025 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Nu-2025: haalbaarheid V&D pand als cultureel warenhuis, gevelverbeteringen Korte Hengelosestraat middels stimuleringsregeling, start bouw Urban villa's 2025-2030: fysieke transformatie Warenhuis tot cultureel walhalla en oplevering, Oplevering Urban villa's (brammelerdwarsstraat) aanpassingen openbare ruimte, binnen gebied Urban villa's, Korte hengelosestraat, Plein de Graaf, Brammelerstraat 2030-2035: afronden projecten openbare ruimte	

Sportclustering Zuid, Schreurserve en Glanerbrug

Zuid

Schreurserve

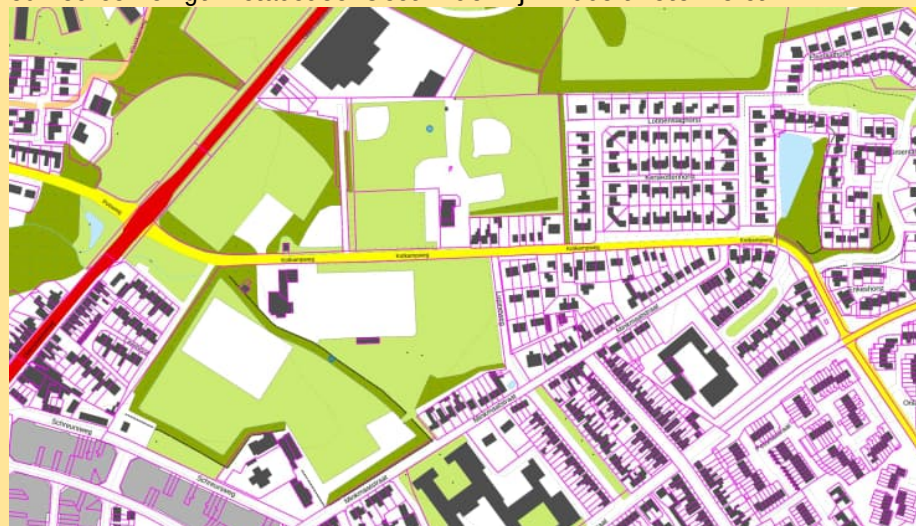
Glanerbrug

1.			Geef een beknopte samenvatting van het project.	De sportterreinen Zuid (Wesselerbrink Zuid), Schreurserve en Glanerbrug zijn op 3 april 2023 aangewezen als een clusteringslocaties. Zuid Op Zuid zitten op dit moment 2 voetbalverenigingen namelijk Victoria '28 en Aramea. SVV dat nu op Horstmanpark speelt en CVV Achilles dat een eigen terrein aan de Horstlindelaan heeft moeten aan dit cluster worden toegevoegd. Daarmee worden 2 terreinen vrijgespeeld en wordt door de realisatie van een MFSA een toekomstbestendige sportpark in Zuid gerealiseerd.

			Schreurserve In eerste instantie was Schreurserve niet betrokken bij de clusteringsopgave De 2 verenigingen die al aanwezig zijn op het park CVV Sparta en SV Vosta hebben zelf het initiatief genomen om ook een clusteringslocatie te worden. Gaandeweg is besloten dat TVV Enschede en EVV Phenix hieraan worden toegevoegd. Dit is in april 2023 en juni 2023 door de raad bekrachtigd. Beide locaties hebben veel overeenkomsten. Het aantal leden van de verenigingen samen komt ongeveer overeen. Ook hebben de verenigingen op beide locaties aangegeven samen te willen gaan werken in één gezamenlijk gebouw. Voor beide locaties wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de realisatie van een MFSA. Daarnaast wordt gekeken naar de inpasbaarheid van alle voorzieningen op het terrein maar ook naar de aansluiting op de omgeving. Glanerbrug Op het sportterrein aan de Zoutendijk zitten op dit moment 2 voetbal-/omniverenigingen namelijk Avanti Wilskracht en Eilermark. Sportlust Glanerbrug die nu op het sportpark Bultserve zit moet hieraan worden toegevoegd. De verenigingen willen niet fuseren en hebben in de ledenvergaderingen besloten dat Sportlust en Eilermark samen gaan op de locatie van Eilermark en dat Avanti op haar eigen accommodatie blijft. Dat betekent dat er geen MFSA wordt gerealiseerd maar dat we Sportlust toevoegen aan het sportpark van Eilermark. We leveren een bijdrage om het Sportpark Zoutendijk ook zonder MFSA toekomst bestendig te maken.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Het is onderdeel van de grotere clusteringsopgave voor sportterreinen.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Zuid ligt in de Wesselerbrink in stadsdeel Zuid. Schreurserve ligt in de wijk Stokhorst in stadsdeel Oost.

Schreurserve ligt in stadsdeel Oost in de wijk Ribbelt - Stokhorst

				Cluster Glanerbrug ligt in Enschede Oost, in Glanerbrug tussen de Gronausestraat en de Ekersdijk	
4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?		
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Clustering van sportparken draagt bij aan het stimuleren van sport en bewegen en ontmoeten. Door toekomstbestendige en duurzame sportparken te ontwikkelen krijgt het sportpark een fraaie uitstraling wat helpt bij het aantrekken van leden. Om te zorgen dat kinderen en volwassenen laagdrempelig kunnen blijven sporten zijn aantrekkelijke en moderne accommodaties nodig waar een gevarieerd aanbod

					aanwezig is. Ook draagt het bij aan het binden van sporttalent.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Clustering van sportparken draagt bij aan het stimuleren van sport, bewegen en ontmoeten. Toekomstbestendige en duurzame sportparken krijgen een fraaie uitstraling wat meerwaarde heeft voor de wijk. Het levert een bijdrage aan goede voorzieningen in de wijk
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Bij nieuwbouw van accommodaties wordt duurzaam en klimaatneutraal gebouwd. Zonnepanelen, groene daken, ledverlichting rond velden worden zoveel mogelijk toegepast. We streven ernaar energieneutraal te bouwen. Bij de aanbesteding wordt daarop gestuurd.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	We nemen in de clusteringsopgave ook de opgave voor water en groen mee en proberen deze te combineren.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Op het totale terrein wordt gekeken naar het toevoegen of in stand houden van groenstructuren. Door het gebied loopt een ecozone. Die wordt gehandhaafd.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	n.v.t.
	C		Aantrekkelijk Enschede		

		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	De sportverenigingen organiseren veel sociaal maatschappelijke initiatieven die indirect bijdragen aan het verbeteren van baankansen. Ook het beheer van de sportterreinen levert banen op.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Door sportclustering proberen we het sporten aantrekkelijk te houden. Dat draagt bij aan de gezondheid van de bewoners.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	De sportverenigingen zijn vanaf het begin betrokken bij de clusteringsopgave en kunnen hun eigen inbreng geven.
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	In de clusteringsopgave wordt samengewerkt met Sportaal, FEV en afzonderlijke sportverenigingen om samen tot het beste resultaat te komen.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		n.v.t.
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	4 april 2023 en 26 juni 2023 besluit tot clustering en herindeling	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	1 ^e kwartaal 2025 moeten de haalbaarheidsonderzoeken worden afgerond Eind 1 ^e kwartaal 2025 zal een voorbereidingskrediet voor beide MFSA's worden opgehaald. In 2025 vindt aanbesteding plaats voor de bouwteams voor de MFSA's. In 2026 zal worden gebouwd. In 2027 wordt de OR aangepast	

				Rond de zomer 2025 verwachten we definitieve besluitvorming over de clustering in Glanerbrug. Ontwerp aanpassingen in OR in 2025, uitvoering in 2026

Kennispark

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Kennispark bestaat uit drie deelgebieden: de campus van de Universiteit Twente, het Business & Science Park en Twente Village (stadion t/m ijsbaan). Kennispark Twente is de economische motor voor Twente en Enschede. Vanuit een triple helix samenwerking wordt ingezet op het versterken van het internationaal profiel van

			het gebied en het transformeren van het gebied naar een dynamische omgeving waar bedrijven en talent zich graag vestigen. Het project ligt centraal in de gebiedsontwikkeling Spoorzone Hengelo-Enschede. Kennispark is vooral een locatie voor opleiden, onderzoeken, innoveren en ondernemen, maar kan met specifieke woonmilieus een waardevolle aanvulling zijn op de woonmilieus in de binnensteden van Enschede en Hengelo.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Kennispark ligt centraal in de SHE.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stadsdeel Noord
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.
	A	Inclusief Enschede	
		1 Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen De huisvesting op Kennispark is volledig gericht op de doelgroepen die een directe relatie hebben met Kennispark. Op de UT-

				4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	campus betreft het huisvesting van studenten en medewerkers. De nog toe te voegen huisvesting op het B&S-park richt zich op young professionals en expats. Alle woningen zijn sociale huurwoningen en vallen daardoor in de betaalbare categorie. Kennispark genereert direct en indirect werkgelegenheid voor alle opleidingsniveaus.
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Centraal uitgangspunt in de ontwikkeling van Kennispark is Ontmoeten en Verbinden. Dit uit zich in de (her)inrichting van de buitenruimte (publiek en privaat) en het ontwerp van nieuwe en te renoveren gebouwen. De vergroende buitenruimte met nieuwe wandelroutes stimuleert het bewegen en biedt een veel groenere omgeving dan de huidige inrichting als bedrijventerrein. Samen met de werkgevers wordt ingezet op actief mobiliteitsbeleid en parkeren op afstand bij de Grolsch Veste. Dit stimuleert het fietsen en wandelen.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Kennispark is vooral een werk- en opleidingsgebied en speelt zo een grote rol in de ontwikkeling van inwoners van Enschede in de deelname aan de samenleving en het ontwikkelen van talenten.
	B	Groen en duurzaam Enschede			
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw)	De verouderde woningvoorraad op de campus wordt in de periode 2024-2028

				2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	verduurzaamd. De meeste woningen op de campus worden al collectief verwarmd of via een aansluiting op het warmtenet. Nieuwbouw wordt natuurlijk gasloos gerealiseerd. Voor het B&S-park wordt binnenkort een Breeam certificering aangevraagd (niveau: 3 sterren). Om in aanmerking te komen voor deze certificering wordt stevig ingezet op het tegengaan van wateroverlast, droogte en hittestress. Op Twente Village zal de grootste installatie van zonnepanelen boven parkeerplaatsen worden gerealiseerd i.c.m. een Smart Energy Hub om o.a. netcongestie tegen te gaan. Duurzaamheid is voor een sciencepark een vereiste en dat uit zich in bovengemiddelde aandacht in ontwerp, realisatie en beheer/gebruik. Nieuwbouw wordt op eigen initiatief zonder uitzondering duurzamer gerealiseerd dan volgens wet- en regelgeving vereist is.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Zie onder B1.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Geen exacte aantallen beschikbaar. Op Kennispark wordt actief ingezet op het vergroenen van publieke en private buitenruimte door het parkeren in parkeergebouwen en/of op afstand bij de Grolsch Veste te realiseren. Er is een stijlboek voor de openbare ruimte

					opgesteld waarin biodiversiteit een belangrijk uitgangspunt is.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Vanuit de Breeam certificering voor het gebied besteedt de gemeente extra aandacht aan de circulariteit van materialen die in de openbare ruimte worden toegepast. Aan ontwikkelaars worden geen specifieke eisen gesteld, zij kiezen veelal zelf reeds voor hogere duurzaamheidsambities dan wettelijk voorgeschreven.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Kennispark is als topwerklocatie naast de binnenstad de belangrijkste banenmotor in Enschede. Zowel in directe als in indirecte banengroei. Een banenmotor die ook in crisisperiodes gewoon doordraait. Doordat op Kennispark innovaties tot stand komen genereert Kennispark ook veel indirecte werkgelegenheid bij toeleveranciers en productiebedrijven die profiteren van die innovaties. De laatste jaren groeit het aantal banen op Kennispark met ca. 300 per jaar (totaal 10.626 banen in 2022). Dit is het netto resultaat van een nog grotere groei bij de technologiebedrijven en universiteit en een krimp bij de algemenere bedrijven op Kennispark. Kennispark genereert werk voor alle opleidingsniveaus van WO tot MBO. MBO-banen zien we gedeeltelijk terug op Kennispark in laboratoria en kleinschalige productiefaciliteiten, maar vooral in de

					indirecte werkgelegenheid die ontstaat bij toeleveranciers en productiebedrijven.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Kennispark is een belangrijke plek om talent te boeien en te binden. Het talent is er in grote getale aanwezig. Door ontmoeting en verbinding centraal te stellen, stimuleren we contact tussen talent en de bedrijven, waardoor talenten (net afgestudeerd, maar ook met meer ervaring) een veel beter beeld krijgen van de interessante bedrijven en banen die Enschede en Twente te bieden hebben. Op Kennispark creëren we woonmilieus die aanvullend zijn ten opzichte van de meer stedelijke woonmilieus die elders in Enschede worden gerealiseerd. Zo dragen we bij aan een divers aanbod van woonmilieus om talent te boeien en te binden.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Op Kennispark wordt samen met alle partners ingezet op actief mobiliteitsbeleid gericht op het stimuleren van OV en fiets. Hierdoor blijft een groeiend Kennispark ook in de toekomst goed bereikbaar. Door wonen en andere functies toe te voegen ontstaat een gemengd milieu dat verplaatsingen over grotere afstanden minder vaak noodzakelijk maakt. Door het concentreren van het autoparkeren in gebouwen of bij de Grolsch Veste ontstaat ruimte om meer bebouwing samen te laten gaan met meer groen.
	D		Open Enschede		

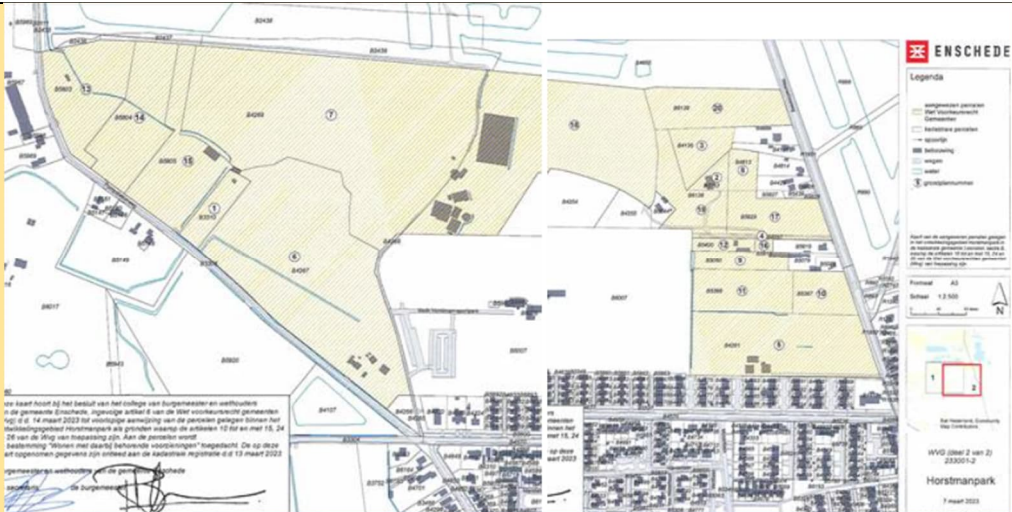
	1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	Niet van toepassing
	2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Kennispark kan alleen succesvol zijn en blijven als de triple helix samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers goed werkt. De universiteit, gemeente, ondernemers en vastgoedeigenaren participeren gezamenlijk in de gebiedsorganisatie (inhoudelijk en financieel). Deze organisatie voert voor de founders de regie op uitvoering van de gebiedsstrategie en pakt taken op die de founders zelf minder goed kunnen oppakken. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen zijn duidelijke afspraken vastgelegd. Daarnaast is voor Kennispark ook de regionale samenwerking via de Twenteboard (development) en tussen de topwerklocaties erg belangrijk.
	3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Niet van toepassing
10.		Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Gebiedsstrategie (2018), Structuurvisie (2019), Beeldkwaliteitskader (2019), Stedenbouwkundig en mobiliteitsplan (2021), Investeringsplan en grondexploitatie (2022)	
11.		Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Tot 2026: - Bouw woongebouw Bundle@Kennispark en gemeentelijk parkeergebouw (onder voorbehoud raadsbesluit) - Bouw Tech Area fase 1 door HMO. - Duidelijkheid over Ontwikkeling New Origin Chip Foundry eventueel i.c.m. huisvesting andere faciliteiten en ondernemingen.	

				2026-2030: • Raadsvoorstel en uitvoering 2^e fase investeringsplan Kennispark: kwaliteitsimpuls wegen/openbare ruimte aansluitend aan fase 1, tweede hoofdverbinding over Hengelosestraat, verbeteren langzaam verkeerroutes. • Oplevering woongebouw Bundle@Kennispark en gemeentelijk parkeergebouw. • Ontwikkeling high tech bedrijfsverzamelgebouw in Innovatiedistrict Hengelosestraat • Vertaling ambities SHE naar Kennispark. • Oplevering fase 1 Tech Area door HMO • Realisatie cruciale faciliteiten zoals New Origin en MedTech Factory. 2030-2035: Raadsvoorstel en uitvoering 3^e fase investeringsplan Kennispark: kwaliteitsimpuls wegen/openbare ruimte resterende delen gebied.

Horstman park

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Realisatie van een woonwijk van ongeveer circa 750 woningen voor een brede doelgroep in een groene en gezonde omgeving.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Nee het is een opzichzelfstaande ontwikkeling (initiatieffase: planvorming is recent opgestart)

3.		Waar ligt het stadsdeel Noord, ten noorden van de wijk Bolhaar.		
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.	Horstmanpark wordt een gevarieerde wijk in het groen.
	A	Inclusief Enschede		
		1 Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	Horstmanpark wordt een gemixte wijk geschikt (bereikbaar) voor een brede doelgroep van toekomstige bewoners. Het programma wordt het komende jaar verder uitgewerkt.
		2 Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Door het wonen in een groene setting worden toekomstige bewoners uitgenodigd om naar buiten te gaan. In de wijk zullen routes voor fietsers en wandelaars worden aangelegd. Enerzijds richting de stad maar ook zeker richting het buitengebied (recreatief uitlooph gebied nabij en om de Vitensbekkens).

					Daarbij heeft het leven in een groene omgeving direct effect op de gezondheid van de bewoners, het verbetert de concentratie, zorgt voor sneller herstel bij ziekte en creëert rust.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Scholen en voorzieningen zijn in de nabije omgeving aanwezig.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Uitgangspunt is het ontwikkelen van een zo duurzaam mogelijke wijk welke voldoet aan de meest actuele eisen. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar een duurzaam en toekomstgericht systeem om energie voor de wijk op te wekken en misschien breder (maar niet experimenteel).
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Bij de planvorming is water en bodem sturend. Door gebruik te maken van het bestaande landschappelijke casco wordt het een klimaatbestendige wijk en is er voldoende ruimte om ook water vast te houden in het gebied. Waarbij grote aandacht is voor een fijne, leefbare en groene omgeving van de wijk. Door het aanwezige groen kan water langer vastgehouden worden en zal hittestress tegengegaan worden
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen)	De wijk wordt ontwikkeld binnen het bestaande landschappelijke casco waarbij

				3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	er ruimte is voor het robuuster maken van verbindende groenstructuren (houtwallen). Door het behouden van de belangrijke aangrenzende groene wiggen (of waar mogelijk versterken) zal dit groen nog verder de stad ingetrokken worden en verbonden worden met andere groengebieden, wat weer van belang is voor de biodiversiteit op stedelijk niveau. Naast dat dit de biodiversiteit ten goede komt, helpt dit ook om hittestress tegen te gaan (en water vast te houden in het gebied).
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Dit zal tzt nader uitgewerkt worden, waarbij hergebruik van materialen en grondstoffen uitgangspunt is. Ook aan ontwikkelaars en bouwers wordt dit uitgangspunt meegegeven/ opgelegd.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	De bijdrage is indirect. Het gebied wordt een woonwijk. Voorzieningen (retail e.d.) zijn er al in de buurt. Deze worden, doordat er 500 tot 700 woningen en daarmee meer bewoners in de buurt bijkomen, versterkt (meer klanten).
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	De wijk gaat een aantrekkelijke woonomgeving bieden voor een brede doelgroep: jong en oud, alleenstaand, of gezinnen, die graag in meer groenstedelijke omgeving willen wonen. Daarnaast kan deze ontwikkeling in de toekomst doorstromen zijn voor talent vanuit een hoogstedelijke woonomgeving

					naar een meer rustiger woonklimaat, passend bij een volgende levensfase.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid	De aanleg van een ontsluitingsweg zal ook een bovenwijkse functie hebben. De verkeersdruk op de omliggende wijken en de Horstlindelaan zal hierdoor verminderen. Het project heeft goede kansen om het buitengebied en het recreatief uitloopgebied rondom de Vitens waterbekkens niet alleen toegankelijk te maken voor de wijk, maar ook met de stad te verbinden.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	nvt
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	nvt
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		nvt
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Besluit opheffen sportparken, Besluit vestigen WvG, Besluit beschikbaar stellen strategisch verwervingskrediet	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2025, 2025 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Nu – 2025: planvorming, (ruimtelijke) procedures, en grondverwerving 2025- 2030: bestemmingsplanprocedure, grondverwerving en start bouw 2030-2035: bouw woningen etc en aanleg water en groen	

Fysieke ontwikkeling Glanerbrug

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Er is besloten over te gaan tot sloop van Zwembad De Brug. Een alternatief zwembad blijkt niet haalbaar te zijn op deze plek. In december 2023 zijn twee moties aangenomen voor fysieke ontwikkelingen in Glanerbrug waar de middelen die gereserveerd stonden voor een zwembad ingezet kunnen worden. Een motie over MFSA bij Noabersport en een motie over een ontmoetingsplek in het hart van Glanerbrug. De motie voor de MFSA blijkt financieel niet haalbaar te zijn en wordt niet verder uitgewerkt. De motie voor de ontmoetingsplek op de plek van zwembad De Brug wordt verder uitgewerkt, waar het gereserveerde bedrag (deels) voor ingezet zal worden.

2.			Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Ja. Een nieuwe ontmoetingsplek draagt bij aan een sterk voorzieningencluster in een kwetsbaar gebied in Glanerbrug. Het betekent een ontwikkeling in de fysieke ruimte voor sport, ontmoeten en activering. De motie biedt kansen om in het nieuwe ontmoetingscentrum plek te bieden voor bijvoorbeeld de bibliotheek, ambtelijke bezetting, wijkwijzer, wijkteams, politie en overige bezetting indien wenselijk. Het dorp Glanerbrug heeft dan door de huidige extra bouw op de Heidevlinder een gehele impuls.	
3.			Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stadsdeel Oost - Glanerbrug	
4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.	
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	Niet van toepassing
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Het project draagt bij aan meer ontmoeting van en tussen de Glanerbruggers. Iedereen is welkom. Het is de bedoeling dat het een plek is voor en door inwoners. De buitenruimte zal groen worden ingericht, met mogelijk ruimte voor bijvoorbeeld een moestuin. Deze zal samen met de inwoners van Glanerbrug naar behoefte vorm gaan krijgen. Daarnaast biedt het ruimte aan het organiseren van activiteiten in de vrije ruimtes, die bijdragen aan binding en de vereenzaming tegengaan.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Deze ontmoetingsplek komt in de kern van Glanerbrug. Waar veel voorzieningen, organisaties en activiteiten samenkomen. Dit zorgt ervoor dat inwoners deelnemen aan de samenleving. Via bijvoorbeeld de

					Dorpskamer, die dan in zijn geheel zal verplaatsen naar de nieuwe ontmoetingsplek, worden ook mensen begeleid bij activiteiten en is er ruimte voor ontwikkeling van talenten.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Niet van toepassing. Het gaat om bouw in de openbare ruimte in dit project, niet om woningbouw.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	De bouw van een nieuwe ontmoetingsruimte energieneutraal en toekomstbestendig zijn.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	De ontwikkelingen op beide plekken omvat ook een plan voor de buitenruimte die zo groen mogelijk is. En bijdraagt aan biodiversiteit.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ovg circulariteit?	Bij de opbouw van een nieuwe ontmoetingsplek en/of sporthal met zwembad zal het circulair werken randvoorwaardelijk zijn en is het de bedoeling om zoveel mogelijk aan recycling van bestaande materialen te doen.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen	Niet van toepassing

				5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	(Culturele) activiteiten die worden aangeboden in het ontmoetingscentrum. Jongeren die zich ontwikkelen (talenten ontdekken, ontwikkelen en benutten).
		3	In Enschede kun je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurt: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Groenere leefomgeving en prettig wonen met een buurtcentrum in de buurt. Groen draagt bij aan het welzijn van mensen.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	Niet van toepassing
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Het project biedt ruimte om met diverse partners samen te werken, die actief zijn in Glanerbrug, denk hierbij ook aan de Dorpsraad, jongerenwerk, welzijnswerk, scholen en sportverenigingen.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Niet van toepassing
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	De raad heeft eerder (2017) besloten het zwembad te sluiten. De raad heeft twee moties aangenomen (2023) om een ontmoetingsplek en MFSA te realiseren. Wens van de wethouder is om de 2,2 miljoen in te kunnen zetten voor Glanerbrug, welke eerder was aangewend voor de renovatie van het zwembad De Brug. Het is inmiddels bekend dat de plannen voor de MFSA niet haalbaar. De plannen voor de ontmoetingsplek moeten nog worden doorberekend en het is nog onbekend welke tekorten erop zitten. Na de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek en bij kredietaanvraag (indien voor actualisatie 2025) of actualisatie 2025 besluiten of 2,2 miljoen aangewend kan worden voor het gebied. Bij de motie MFSA staat expliciet vermeld dat de 2,2 miljoen uit de Investeringsagenda hierbij betrokken moet	

				worden. Nu bekend is dat dit project niet uitgevoerd zal worden, willen we de 2,2 miljoen aanwenden voor de ontmoetingsplek. Wethouder Van den Berg en de stadsdeelcommissie oost zijn hierover ingelicht en hebben positief gereageerd.
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Tussen nu en 2026 Haalbaarheidsonderzoeken, doorrekenen en concreet projectplan maken. 2025-2030 Mogelijke realisatie van de plannen in 2026/2027.

Eschmarkerveld

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Realisatie van een woonwijk van circa 800, grotendeels betaalbare, woningen voor een brede doelgroep in een groen en gezonde omgeving.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Het gebied maakte ooit deel uit van de Vinex ontwikkeling Eschmarke. Het is nu een op zichzelf staande ontwikkeling.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stadsdeel Oost

4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.	
	A		Inclusief Enschede		
		1	Eke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	Op het Eschmarkerveld realiseren we een gemengd programma voor diverse doelgroepen, waarin ook ruimte is voor bijzondere doelgroepen zoals duurzame pioniers en ouderen die een seniorenhof willen realiseren. Het aandeel sociale huur is ca. 20% en ruim 70% van de woningen valt in de betaalbare categorie. Er is nog niet besloten of er extra eisen aan de duurzaamheid van de woningen gesteld gaan worden die verder gaan dan de algemeen geldende normen.
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	In het koersdocument is vastgelegd dat groen, gezond en gemengd de hoofdthema's zijn voor de wijk. Dit betekent dat bij het uitwerken van de plannen het realiseren van een groene woonomgeving die uitnodigt tot beweging en ontmoeting een belangrijk uitgangspunt is. Dit resulteert in een uitgebreid netwerk van fiets- en wandelpaden. Daarnaast vergroot de integratie van de F35 Enschede - Gronau in de wijk een extra stimulans om de fiets te gebruiken.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Zie ook onder punt 1 en 2. Door het behouden en aanvullen van bestaande groenstructuren hebben nagenoeg alle woningen in het Eschmarkerveld direct contact met openbaar groen. Vanwege de

					hoge grondwaterstanden in het Eschmarkerveld is in het masterplan veel aandacht voor ontwatering en waterberging, wat resulteert in een robuuste groen/blauwe structuur in het gebied. In het Eschmarkerveld wordt ruimte geboden aan het toevoegen van sociaalmaatschappelijke en zorgvoorzieningen. De realisatie van de nieuwe wijk vergroot bovendien het draagvlak voor het grote aanbod aan voorzieningen in de directe omgeving (winkelcentrum, sportvoorzieningen, basisscholen). Deze voorzieningen hebben in de huidige situatie te kampen met onderbenutting.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Het Eschmarkerveld wordt volgens de nieuwste duurzaamheidsnormen ontwikkeld. We overwegen nog om in delen van het gebied de lat een stukje hoger te leggen. De hele wijk wordt gasloos ontwikkeld. We overwegen nog om in deelprojecten meer aandacht te vragen voor bijvoorbeeld circulariteit en biobased bouwen. Strijdigheid van ambities (energie, circulair, biobased, betaalbaar, ...) is hierbij wel een aandachtspunt.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Veel volwassen groen in combinatie met een robuuste waterstructuur maken Eschmarkerveld klimaatbestendig. In het gedeelte van de wijk met de hoogste

					grondwaterstanden wordt het ontwerp hierop aangepast. Zo is het mogelijk om in een gebied met zeer hoge grondwaterstanden toch veel woningen te realiseren.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	De ontwikkeling van Eschmarkerveld draait om het behoud van de vele volwassen bomen in het gebied. Deze worden aangevuld met nieuwe bomen en ander groen. Per saldo wordt het gebied natuurlijk niet groener door de ontwikkeling van een woonwijk in landelijk gebied. De biodiversiteit wordt versterkt door de centrale beekzone te verbinden met de ecozone ten oosten van de wijk en bij de inrichting van de buitenruimte uit te gaan van doelsoorten zoals de kamsalamander. Daarnaast compenseert het project (grotendeels buiten het plangebied) het wegvallen van leefgebied voor kleine marterachtigen en egels door het creëren van nieuw leefgebied dat aansluit op bestaande natuur en de ecozone.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ovg circulariteit?	Circulariteit is een belangrijk uitgangspunt. We laten dit terugkomen in de uitgiftecriteria en in onze eigen keuzes bij de inrichting van de openbare ruimte. Specifieke eisen aan ontwikkelende partijen moeten nog worden uitgewerkt. Strijdigheid van ambities (energie, circulair, biobased, betaalbaar, ...) is hierbij wel een aandachtspunt.

	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Eschmarkerveld is nagenoeg volledige een woonontwikkeling waarbij de hooguit de realisatie van enkele voorzieningen en werken aan huis een bescheiden bijdrage zal leveren aan de banengroei. Voor de toekomstige bewoners is de bereikbaarheid van banen via alle modaliteiten (fiets, bus, trein en auto) uitstekend.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Eschmarkerveld voegt woningaanbod toe voor mensen die graag in een groene wijk willen wonen op fietsafstand van het centrum. Eschmarkerveld gaat een diverse doelgroep bedienen die een dergelijk woonmilieu zoekt. Er worden ca. 800 woningen toegevoegd, waarvan ca. 20% sociale huur, 15% middenhuur, 50% betaalbare koopwoningen (onder 355k) en ca. 10% duurdere koopwoningen (projectontwikkeling en kaveluitgifte), ook is er ruimte voor bijzondere woonconcepten (5%).
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	In samenwerking met mobiliteitsbeleid wordt onderzocht of het verleggen van de buslijn naar Losser naar een route via Eschmarkerveld, station Eschmarke en Euregio Bedrijvenpark kan bijdragen aan het verbeteren van de bereikbaarheid. Dit zou meer betekenis geven aan het station Eschmarke (snelst met OV en auto bereikbare station vanuit Losser). De uitstekende bereikbaarheid per fiets (F35) draagt bij aan een lager autobezit en -

					gebruik en daarmee aan een beter leefklimaat in de nieuwe wijk.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	NVT
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	De planontwikkeling wordt afgestemd met stakeholders zoals ProRail, NS, Landschap Overijssel en Euregio Bedrijvenpark. Daarnaast verkennen we met initiatiefnemers zoals de stichting Seniorenhof of bijzondere woonconcepten waar vraag naar is op het Eschmarkerveld kunnen landen.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		NVT
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Vaststelling van het Koersdocument in 2022. Vaststelling van het bestemmingsplan en de grondexploitatie in 2024.	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Tot 2026: afronden beroepsprocedure bestemmingsplan, bouwrijp maken en woonrijp maken hoofdstructuren (F35, beekzone, hoofdontsluitingen, groenstructuren). Verkoopprocedures fase 1 richting corporaties, ontwikkelaars en particulier opdrachtgevers. 2026-2030: oplevering ca. 100 woningen per jaar inclusief aangrenzende openbare ruimte 2030-2035: oplevering ca. 100 woningen per jaar t/m 2033, afronding inrichting openbare ruimte en overdracht aan beheer.	

Topsportcampus Diekman

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Het doel is het creëren van een topsportklimaat in het gebied Diekman West. Een groot deel van het project bestaat uit de realisatie van een trainingscomplex voor FC Twente met daarbij een Sportmedisch datacentrum. In dit gebied wordt ook het nieuwe zwembad gerealiseerd. Het openbare terrein tussen alle sportvoorzieningen moet opnieuw worden ingericht zodat het een aantrekkelijk gebied wordt. Ook leggen we hier een nieuw waterafvoersysteem aan voor afvoer van water uit de wijk Varvik-Diekman.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Het is geen onderdeel van een grotere gebiedsontwikkeling maar hangt wel samen met projecten in de directe omgeving zoals de nieuwbouw van het zwembad en de sportclustering op Diekman Oost.

3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)		Dit ligt in stadsdeel Oost.
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Dit project draagt vooral bij aan het vasthouden van talent. Daarbij gaat het zowel om sporters als om partijen die hieraan gerelateerd zijn en daarmee banen realiseren in Enschede op zowel Sport-Medisch gebied als op het gebied van data analyse.	
	A	Inclusief Enschede		
		1 Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	n.v.t.	
		2 Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	Dit project is in eerste instantie gericht op topsporters. Maar ook de LOOT leerlingen van het stedelijk lyceum als leden van amateursportverenigingen kunnen gebruik maken van een deel van de faciliteiten. Bovendien is bekend dat de trainingen van de FC Twente selectie vaak bezocht worden door vaste (vaak oudere) supporters waarvoor dit ook een plek is voor sociale contacten.	

		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	Op Diekman Oost worden de amateursporten gebundeld op Diekman west de topsporten.	
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	Het gebouw van het trainingscomplex en het SMDC worden energieneutraal gerealiseerd. Er is ook veel aandacht voor eigen energievoorziening en wateropvang.	
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	In de herstructurering wordt ook de waterafvoer van de wijk Varvik Diekman opgenomen door een nieuw aan te leggen bovengrondse waterafvoer.	
		3	Enschede is groen en biodivers	Voor het plan moeten helaas een aantal bomen worden gekapt maar deze worden gecompenseerd in de nieuw aan te leggen openbare ruimte rondom het perceel.	
		4	Enschede is circulair	Nog niet bekend.	
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	Het sportmedisch datacentrum (SMDC) biedt onderdak aan verschillende organisaties die zich inzetten op het snijvlak van sport, gezondheidszorg, onderzoek en data analyse. Dit biedt arbeidsplaatsen in het hoge segment. Het onderhoud en beheer van het sportcomplex en de openbare ruimte biedt banen in alle segmenten.	
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	Een topsportvoorziening als deze biedt sporttalent de mogelijkheid om zich in Enschede te ontwikkelen en voorkomt dat ze moeten vertrekken naar andere delen van het land.	
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	Het draagt bij aan het voorzieningenklimaat in Enschede.	
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	nvt	

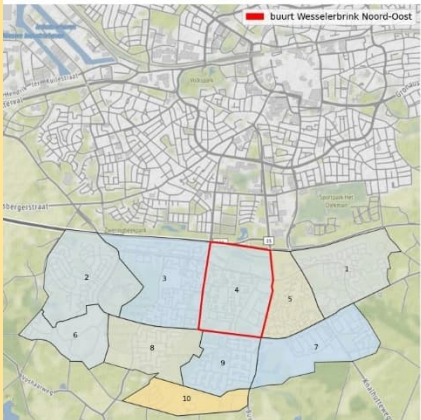
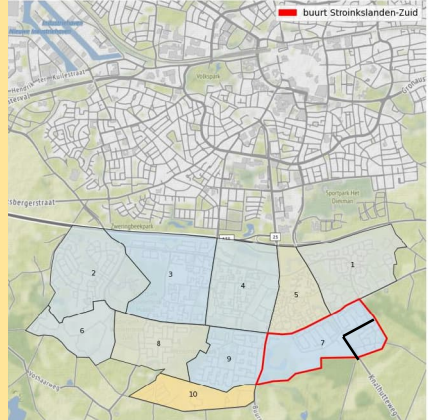
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	Er is sprake van een netwerkorganisatie in het SMDC en het trainingscomplex. Partijen die bijvoorbeeld betrokken zijn : Pro F, OCON, UT, Saxion, MST, Demcon, FC Twente.	
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente	nvt	
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Intentieovereenkomst op 4 februari 2021, raadsbesluit 15 juli 2024	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Bouwrijp maken in 2025 Aanleg OR in 2026 en 2027	

Wijkaanpak Zuid (voorheen: Dia Zuid)

< Kaartje ligging project >

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	In Enschede Zuid zijn de wijken Wesselerbrink NO ('t Lang) en de buurt Hanenberglanden in Stroinkslanden Zuid vanuit de Stedelijke Investerings Afweging (SIA) geprioriteerd voor een wijkaanpak. Deze wijken worden gekenmerkt als zeer kwetsbaar en kennen onder andere op het gebied van taal, inkomen, (energie)armoede, (woon)overlast, criminaliteit, leefbaarheid en veiligheid forse uitdagingen. De wijkaanpak betreft een langjarige aanpak door een extra impuls om de complexe sociale- en fysieke vraagstukken het hoofd te kunnen bieden. Het primaire doel is de leefbaarheid en de (sociale) veiligheid in deze wijken te verbeteren. Binnen de wijkaanpak werken professionele organisaties, waaronder woningbouwcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, gemeente en bewoners georganiseerd samen aan de beoogde doelen.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Een uitkomst van de plannen op basis van de beoogde doelstellingen binnen een wijkaanpak kan een gedeeltelijke gebiedsontwikkeling betreffen. Binnen een plan van aanpak wordt samen met partners en bewoners vanuit verschillende thema's en opgaven gewerkt aan zaken die later bij samengevoegd zullen worden. Binnen de wijkaanpak vertalen we verschillende gemeentelijke doelstellingen door naar concrete projecten en activiteiten. Huidige projecten (fysiek):

			-Aanpak Energiearmoede: Binnen de gemeente brede aanpak energiearmoede begeleiden en stimuleren we kleine verduurzamende maatregelen voor eigenaar-bewoners. Daarnaast zetten we in op isolerende maatregelen voor de particuliere eigenaar-bewoner binnen de doelgroep energiearmoede via de specifieke uitkering (SPUK regelingen). De geleerde lessen en ervaringen opgedaan met de wijze waarop we bewoners kunnen bereiken nemen we mee in de wijkaanpak. - Uitvoering volkshuisvestingsfonds: Eind 2023 is de subsidieaanvraag van de gemeente voor de buurt Hanenberglanden bij het volkshuisvestingsfonds van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) toegekend. Medio 2024 geeft de raad akkoord op de geëiste cofinanciering vanuit de gemeente. Het doel van het volkshuisvestingsfonds is de leefbaarheid en de veiligheid in kwetsbare gebieden te verbeteren. Primair door herstructurering en of verbetering van particulier woningvoorraad en secundair door de (her) inrichting van de openbare ruimte. Het project volkshuisvestingfonds Hanenberglanden maakt onderdeel uit van de wijkaanpak in deze buurt. De wijkaanpak kent een breed programma. De volgende projecten zijn in voorbereiding: - Wesselerbrink Noord-Oost (Het Lang) a. Wijkaanpak - Uitvoeringsplan wijkaanpak - Opgaven: - Integraal ontwerp en uitvoering ondergrondse infra: • Vervanging warmtenet • Vervanging riolering • Waterleiding - Aanpak openbare ruimte. a. Uitvoering Wijkuitvoeringsplan (WUP) b. Uitvoering stadsdeelagenda: • Waaronder gebiedsgerichte aanpak en sociale problematiek De uitvoering van het integraal ontwerp vormt het vliegwiel voor de wijkaanpak Het Lang. - Hanenberglanden:

			a. Wijkaanpak Uitvoeringsplan wijkaanpak Uitvoering Stadsdeelagenda • Waaronder gebiedsgerichte aanpak en sociale problematiek Herstructureringsopgave (sloop nieuwbouw) en aanpak openbare ruimte b. Uitvoering Project Volkshuisvestingsfonds(VHF) • Verbetering en verduurzaming particuliere woningvoorraad Het project uitvoering volkshuisvestingsfonds vormt het vliegwiel voor de gebiedsgerichte wijkaanpak Hanenberglanden. Een gedegen participatie- en communicatie traject maakt een belangrijk onderdeel uit van de wijkaanpak. Binnen de wijkaanpak worden de verschillende gemeentelijke doelstellingen vertaald naar concrete projecten en activiteiten.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	De focusgebieden voor de wijkaanpak in Zuid: Kaart 1: 't Lang (Rood) Wesselerbrink Noord-Oost (4) Kaart 2: Hanenberglanden (Zwart) een buurt binnen Stroinkslanden Zuid (Rood) (7)
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel.

				Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.	
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	Algemeen Binnen de wijkaanpak Het lang en Hanenberglanden zetten we in op huishoudens die energiearmoede ervaren. We helpen, stimuleren en ontzorgen deze doelgroep bij het nemen van energiezuinige maatregelen om de energielast te verlagen. Hanenberglanden We zetten de middelen van het volkshuisvestingsfonds in voor de verbetering en verduurzaming van de woningen van de particuliere eigenaar - bewoner. Een verbeterde en goed geïsoleerde woning verlaagt het energieverbruik en stelt onderhoudskosten voor inwoners aan hun woning uit. Binnen de wijkaanpak Hanenberglanden werken we varianten uit voor mogelijke ontwikkellocaties en verkennen we samen met De Woonplaats de kansen voor de bestaande woningvoorraad. We nemen de opgave betaalbare huisvesting ten behoeve van jongeren, ouderen en zorgbehoevenden daarin mee.
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere	Algemeen

			makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Binnen de wijkaanpak brengen we met de betrokken partners en bewoners de wensen en verbetermogelijkheden voor de openbare ruimte in beeld. Bij de realisatie van de verbeter slag beogen we: • een groenere leefomgeving die aanzet tot bewegen; • geven we prioriteit aan fietsen en wandelen boven autogebruik; • creëren we waar mogelijk extra ontmoetingsplekken. Daarnaast wijzen we de inwoners op het belang van ventileren. Een energiezuiniger huis en goede ventilatie voorkomt vochtproblematiek in woningen. Dit heeft een positief effect op de gezondheid.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Het doel van de wijkaanpak is de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. We kijken samen met de partners en bewoners wat daarvoor nodig is. De jeugdige groeit gezond en veilig op, talentontwikkeling, meedoen naar vermogen en het bieden van passende ondersteuning zijn sociale thema's waar binnen de wijkaanpak aandacht naar uit gaat. Mogelijke effecten: De jeugd speelt en neemt (weer) deel aan sport en cultuur; gaat naar school en behaalt diploma's of een startkwalificatie.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw)	De energietransitie is een essentieel thema binnen de wijkaanpak Het Lang en Hanenberglanden.

			2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	We zetten in op: • De verduurzaming van de bestaande woningvoorraad; • De versnelling van de totale verduurzamingsopgave/ energietransitie. We sorteren daarbij voor op de toekomstige warmtebronnen in lijn met het wijkuitvoeringsplan voor de wijk. (warmtenet of all-electric wijk) en opwek hernieuwbare energie (zoals o.a. het plaatsen van zonnepanelen). Binnen de wijkaanpak Het Lang en Hanenberglanden wordt de verduurzamingsopgave bij gespikkeld bezit waar mogelijk samen met de woningbouwcorporaties uitgevoerd. Uitgangspunt is aan te sluiten bij de planning van de corporatie en eigenaar-bewoners mee te laten liften op het verduurzamingsaanbod van de corporatie. Woningisolatie verbetert het klimaatlabel en reduceert de co2 uitstoot van woningen. De wijkuitvoeringsplannen voor Het Lang en Hanenberglanden zijn in voorbereiding. Deze plannen geven antwoord op beoogde warmtebron in de wijk en welke maatregelen daarvoor genomen moeten worden.
	2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte	Binnen de wijkaanpak wordt samen met partners en bewoners gewerkt aan

				2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	oplossingen om hittestress en wateroverlast te verminderen en droogte in de zomerperiode te voorkomen. We sturen op het klimaat robuuster maken van de tuinen en daken en groen blauw aanpassingen in de openbare ruimte. Waar mogelijk wordt deze opgave gekoppeld aan plannen voor vervanging van riolering en of onderhoud aan wegen.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	De wijkaanpak leidt tot een wijkplan. Daarin worden de beoogde projecten die bijdrage leveren aan de diverse (gemeentelijke) groen-blauw doelstellingen beschreven. In het wijkplan krijgt het creëren van een klimaat robuuste omgeving door het toevoegen van bomen en m2 buurtgroen en water management nadrukkelijk aandacht. Hiermee verminderen we hittestress, droogte en versterken we de biodiversiteit. Daarnaast zullen inwoners minder wateroverlast ervaren.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	We geven bij de projecten voorrang aan marktpartijen die herbruikbare materialen en grondstoffen toepassen en we stellen daarvoor bij de inkoop eisen op. We stimuleren eigenaar-bewoners bij de verduurzaming gebruik te maken van bio-based materiaal.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties	Een mogelijk effect van een verbeterde leefbaarheid en veiligheid is dat het ook voor ondernemingen aantrekkelijker wordt

				4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	om zich in Enschede Zuid te vestigen. Dit kan een groei van de wijk economie en extra banen tot gevolg hebben.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Binnen de wijkaanpak Het Lang en Hanenberglanden worden mogelijke ontwikkellocaties en in- uitbreiding mogelijkheden voor woningen verkend. Eventuele plannen zullen zoveel mogelijk worden afgestemd op de vraag en aansluiten op de gemeentelijke doelstellingen. Uitgangspunt is een goede balans tussen huur/koop en betaalbaarheid. Een meer divers woningaanbod vergroot de aantrekkingskracht voor de wijk en bereikt meerdere doelgroepen.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Binnen de wijkaanpak werken we primair aan het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Bij de uitwerking van de plannen kijken we met de partners en bewoners wat daarvoor nodig is. We zetten binnen die aanpak onder andere in op: • verminderen criminaliteit, waaronder illegale (onder)verhuur en straatcriminaliteit(dealen) • verbetering van openbaar groen • een gezond binnenklimaat van woningen • verminderen van geluidsoverlast • verminderen van de Co2 uitstoot • Verkenning mogelijkheden voor

					herstructurering. Een laag percentage (drugs)criminaliteit maakt een veiligere en prettige leefomgeving. Meer groen zorgt voor een gezondere omgeving. Goede ventilatie in woningen vermindert de vochtproblematiek en gezondheidsklachten. Verbeterde (glas) isolatie vermindert tevens de geluidsoverlast.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	De basis voor een succesvolle wijkaanpak is een gedegen communicatie- en participatietraject. Voor de wijkaanpak Het Lang en Hanenberglanden wordt een richtinggevend communicatie- en participatieplan opgesteld. Dit plan wordt samen met de partners en bewoners op maat gemaakt om zoveel mogelijk bewoners te bereiken. We zetten in onder op: • een optimale digitale informatieverstrekking via de sociale media kanalen en • de welzijnswerkorganisatie wanneer bewoners digitaal moeilijk te bereiken zijn. Het taalniveau van de teksten in brieven, folders etc. is standaard B1. Dit staat voor eenvoudig Nederlands. De fysieke projecten in Hanenberglanden (VHF) en 't Lang vormen een vliegwiel voor

					de wijkaanpak. We komen hierdoor achter de voordeur. Dit biedt kansen om in gesprek te komen over wat er nog meer bij de inwoner leeft en speelt. Bij signalen van (sociale) problematiek kan direct worden doorverwezen naar onze (sociale) partners.
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Een wijkaanpak is gestoeld op de samenwerking met de partners/stakeholders. (integrale aanpak) Dit zijn professionele organisaties zoals woningbouwcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties, ondernemers én bewoners. Met deze partners/stakeholders werken we de fysieke- en sociale doelstellingen en vraagstukken in de wijk uit. Het aantal en type partners/stakeholders kan per project verschillen. Bewoners worden maximaal meegenomen in de projecten en spelen een belangrijke rol. Binnen de wijkaanpak faciliteren we waar mogelijk bewonersinitiatieven die direct of indirect een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid en veiligheid.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Binnen de wijkaanpak streven we een optimale digitale informatieverstrekking na.
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Raadsbesluit cofinanciering VHF	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/afwegingsinformatie gereed	<u>Globale planning wijkaanpak Zuid</u> <u>Wesselerbrink Noord-Oost (Het Lang)</u> Wijkaanpak	

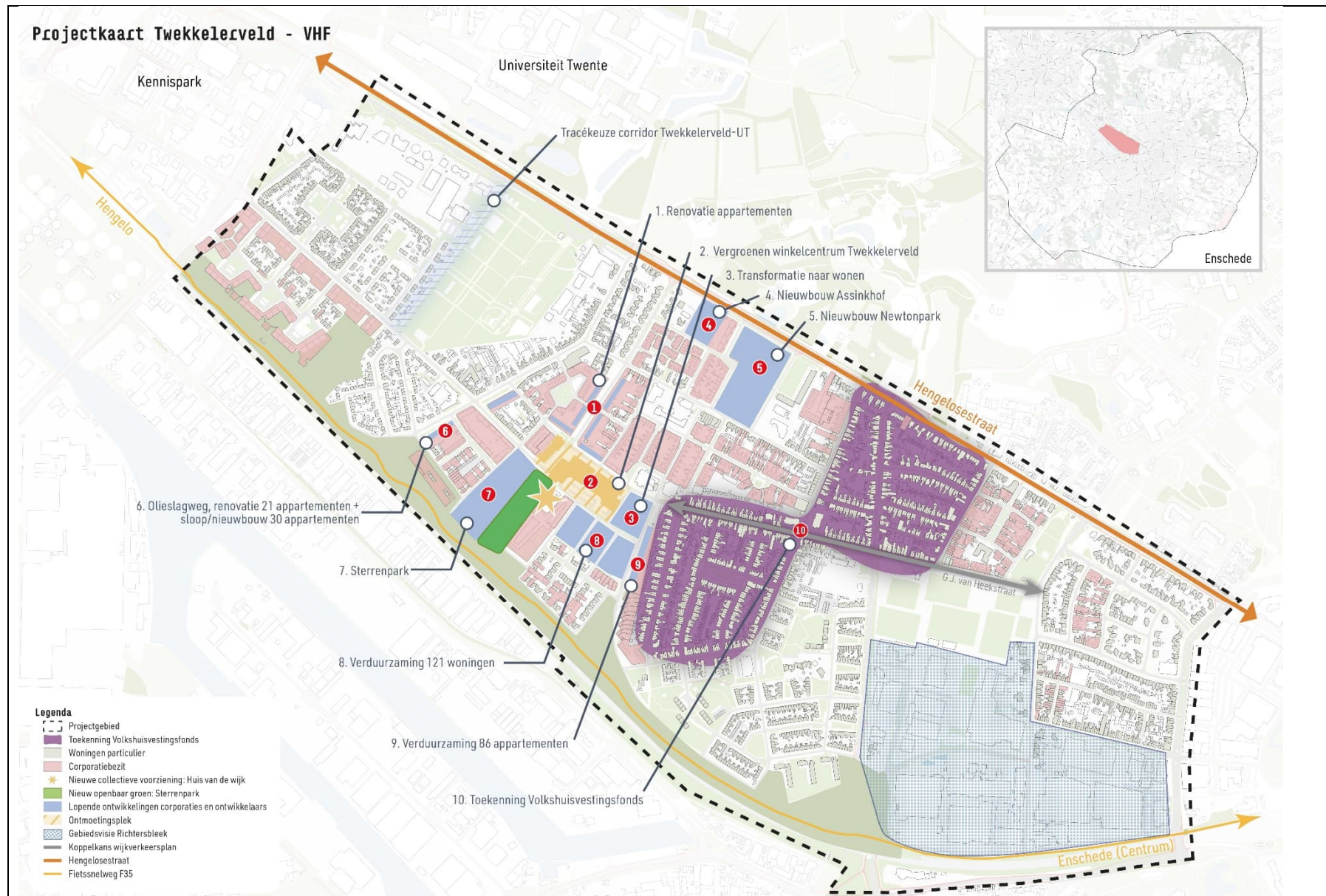
		(woningen, voorzieningen, water, groen etc) 2025 -2035: Vervolg participatie-en communicatietraject, opstellen wijkvisie en doorvertaling gemeentelijke doelstellingen naar concrete fysieke en sociale projecten en activiteiten en daaraan uitvoering geven. NB: Ieder project binnen de wijkaanpak kent een eigen doorlooptijd en plan van aanpak. Uitvoering stadsdeelagenda 2025 - 2035: Aanpak fysieke- en sociale problematiek 2025: Start uitvoering gebiedsgericht werken Projecten Wesselerbrink Noord-Oost 1. Opgave integraal ontwerp ondergrondse infra t.a.v. 2025: Voorbereiding 2026 -2035: definitief ontwerp en uitvoering 2. Aanpak energiearmoede/ uitrol SPUK-LAI 2025 -2027: Uitvoering 3. Verduurzamingsopgave en verkenning opgave verbetering openbare ruimte in samenwerking met corporaties 2025: Voorbereiding. Go/NoGo 2026 -2028: Indien Go: Definitief ontwerp en uitvoering 4. Wijkuitvoeringsplan (WUP) 2025: Voorbereiding en ontwerp Vanaf 2026: Uitvoering <u>Hanenberglinden</u> Wijkaanpak 2025 -2035: Vervolg participatie-en communicatietraject, opstellen wijkvisie en doorvertaling gemeentelijke doelstellingen naar concrete fysieke en sociale projecten en activiteiten en daaraan uitvoering geven. NB: Ieder project binnen de wijkaanpak kent een eigen doorlooptijd en plan van aanpak. Uitvoering stadsdeelagenda 2026 - 2035: Aanpak fysieke- en sociale problematiek 2025: Start uitvoering gebiedsgericht werken Projecten 1. Uitvoering Project Volkshuisvestingsfonds(VHF)

				2025: Voorbereiding en ontwerp verbetering woningvoorraad en openbare ruimte. 2026-2033: Uitvoering 2. Aanpak energiearmoede/ uitrol SPUK-LAI 2025 -2027: Uitvoering 3. Wijkuitvoeringsplan (WUP) 2025-2026: Voorbereiding en ontwerp Vanaf 2027: Besluitvorming en uitvoering 4. Verkenning herstructureringsopgave (sloop en of nieuwbouw) met De Woonplaats. 2025: Verkenningsfase

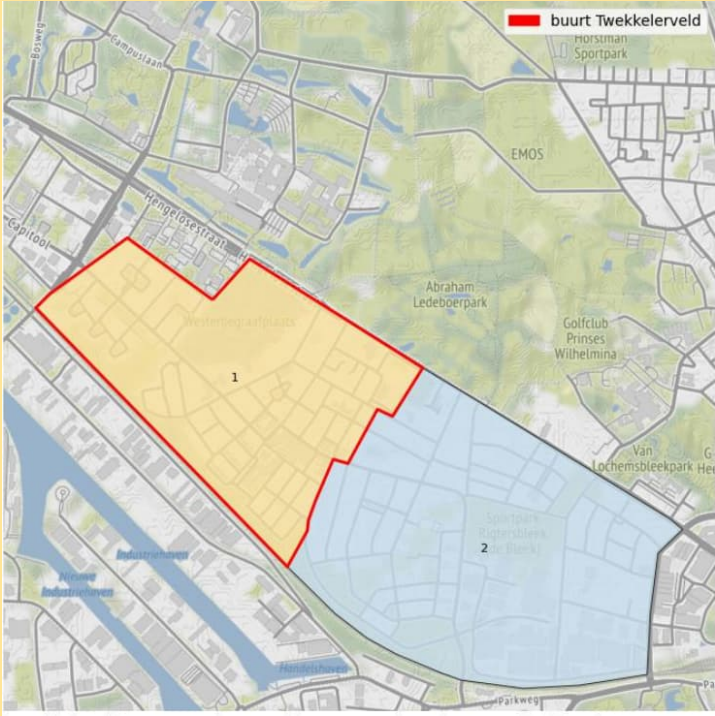
Integrale gebiedsaanpak Nieuw Tweekelerveld (voorheen: DIA Tweekelerveld)

Projectkaart Tweekelerveld - VHF

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	De integrale gebiedsaanpak Nieuw Tweekelerveld is een langjarige aanpak waarbij projecten en maatregelen op het gebied van wonen, energie & klimaat, economie, mobiliteit en sociale opgaven integraal in de wijk worden opgepakt. Het primaire doel is om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk te verbeteren. Het is een samenwerking tussen de gemeente en belangrijke partners zoals de woningbouwcorporaties Domijn, De Woonplaats en Ons Huis.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Er is sprake van een breed gebiedsprogramma met verschillende projecten in verschillende fasen: De belangrijkste projecten die in een voorbereidingsfase zijn: • Warmtenet Tweekelerveld (haalbaarheidsonderzoek business case); • Tracékeuze toekomstige verbinding (corridor) Tweekelerveld – UT; • Vergroenen winkelcentrum Tweekelerveld; • Nieuwbouw IKC (Huis van de Wijk); • Integrale aanpak afvalproblematiek; • Herontwikkeling Paulusschool (oude schoollocatie Zevensterstraat); • Wijkverkeersplan Tweekelerveld; • Groenblauw structuurplan Tweekelerveld. Daarnaast zijn er een aantal lopende projecten in een uitvoeringsfase: • Groenblauw 't Zwik; • Diverse sloop-nieuwbouw, renovatie en verduurzamingsprojecten van de woningbouwcorporaties; • Nieuwbouw Newtonpark (af rondingsfase); • Nieuwbouw Assinkhof; • Aanpak energiearmoede (diverse ondersteunende maatregelen op het gebied van besparen en isoleren voor bewoners van Tweekelerveld); De integrale gebiedsaanpak Tweekelerveld heeft samenhang met de gebiedsprogramma's Kennispark en Spoorzone Hengelo-Enschede (SHE).

3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje) De wijk Tweckelerveld waarvoor de integrale gebiedsaanpak wordt uitgevoerd, ligt in ons stadsdeel Noord. Het bestaat uit twee buurten: 1. Tweckelerveld 2. Tubantia – Toekomst. 1) Tweckelerveld 2) Tubantia-Toekomst	
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ? Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op. De integrale gebiedsaanpak is ontstaan vanuit inzichten die de strategische investeringsafweging (SIA) ons hebben gegeven over kwetsbare wijken in Enschede. Tweckelerveld is nog steeds één van de kwetsbare wijken waarin de	

				leefbaarheid en veiligheid moet worden verbeterd om geen achterstand te krijgen op andere wijken in de stad. Ook in de omgevingsvisie (fase 3, toekomstbeeld) is de gebiedsaanpak Tweckelerveld benoemd als sleutelproject waar we sociale en ruimtelijke verbeteringen willen realiseren. Onder andere door woonplekken toe te voegen en de groene spoorcorridor te ontwikkelen. De nieuwbouw en herontwikkeling vanuit woningcorporaties creëert kansen om talent in de stad te houden en dichterbij het aangrenzende kennispark te brengen. Daarmee wordt het prettig(er) wonen en leven in de wijk. De projecten van GroenBlauw en het vergroenen van het winkelcentrum dragen bij aan klimaatbestendigheid en moet hittestress en wateroverlast tegengaan in deze wijk. De integrale gebiedsaanpak stelt de gemeente in staat om zowel intern als met partners (Incluzio, woningbouwcorporaties e.d.) onderwerpen integraal te bespreken en op te lossen. Hierbij kan gedacht worden aan koppelkansen voor uitvoeringsprojecten, het aanjagen van bewonersinitiatieven en het aanpakken van

					afvalproblematiek. Deze aanpak leidt tot breed gedragen en duurzame oplossingen die lang haar vruchten afwerpen.
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	De wijk kent een brede spreiding in woningtypen, inkomensniveaus en gemiddelde leeftijd. Het totaal aan woningen is 4658. Het aantal woningen (sociale woningbouw) in het bezit van de corporaties is in de gehele wijk 46%. Specifiek in de buurt Tweekelerveld is dit percentage 76%. Daarnaast is er in de wijk relatief een hoog percentage kamergewijze verhuur. Dit levert soms woonoverlast op. Het gemiddelde inkomen in de wijk bedraagt €25.400, wat aanzienlijk lager is dan het stedelijk gemiddelde van Enschede (€27.900). Daarnaast kampt de wijk met diverse sociale uitdagingen. Dit geldt in het bijzonder voor de buurt Tweekelerveld, waar het aandeel inwoners met een bijstandsuitkering twee keer zo hoog is als het gemiddelde in Enschede. Er zijn een aantal deelprojecten vanuit de integrale gebiedsaanpak waarmee we focussen op financiële zekerheid en stabiliteit. Deze deelprojecten richten zich op het reduceren van de energiearmoede door het verlagen van de energierekening. De gratis isolatiemaatregel via SPUK Energiearmoede en de toegekende

					subsidie Volkshuisvestingsfonds moeten particuliere woningeigenaren stimuleren om de eigen woning te verduurzamen. In de transitievisie warmte is Tweekelerveld aangewezen als wijk waarin middels een haalbaarheidsonderzoek moet worden bepaald of en hoe de wijk van het aardgas af kan gaan. Het haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd en samen met woningbouwcorporaties gaan we in 2025 het besluitvormingsproces in. De inzet is om een betaalbaar en betrouwbaar warmtenet te kunnen garanderen voor de bewoners en daarmee ook financiële zekerheid te waarborgen.
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	Er wordt vanuit de gebiedsaanpak ingezet op het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Zo wordt met middelen vanuit het toegekende Volkshuisvestingsfonds geïnvesteerd in een nieuwe park rondom de sloop/nieuwbouw in Sterrenpark. Met het Groen Blauw structuurplan Tweekelerveld en de plannen om het winkelcentrum te vergroenen bereiden we ons voor op het nemen van maatregelen om hittestress en wateroverlast te voorkomen. De openbare ruimte wordt daarmee ook een prettige plek om te verblijven en te ontmoeten.

					De komst van een IKC (Huis van de Wijk) is er specifiek op gericht om een centraal ontmoetingspunt in de wijk te creëren voor bewoners en (sociale) partners. Met het wijkverkeersplan onderzoeken we op welke wijze we veilig fietsen en wandelen verder kunnen stimuleren. Tenslotte zal de tracékeuze corridor Tweckelerveld – U.T. het fiets- en wandelverkeer bevorderen naar de campus.
Z		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Met de realisatie van een nieuw integraal kindcentrum (Huis van de Wijk) worden tweebasisscholen samengevoegd. We combineren dat met andere maatschappelijke ontmoetingsfuncties voor de wijk én geven de omliggende openbare ruimte een impuls. Deze toekomstige ontmoetingsplek voor de wijk zien we als een belangrijke ontwikkeling binnen de integrale gebiedsaanpak.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Tweckelerveld kent (volgens de beschikbare data) een gemiddeld laag klimaatlabel. Nog steeds heeft bijna 2200 woningen energielabel D of lager. Slechts 18,5% van de woningen heeft het energielabel A of hoger. Dit is dan ook reden om in Tweckelerveld extra in te zetten op het isoleren van bestaande woningen. De haalbaarheid van een

				gefaseerde aanleg van een warmtenet onderzoeken we met de woningbouwcorporaties. Voor een rendabel warmtenet zal minstens 70% van de woningen van het gas afgekoppeld moeten worden. Op een aantal locaties in de wijk zijn er ook grote nieuwbouw-ontwikkelingen zoals Newtonpark en Assinkhof en in de verdere toekomst herontwikkeling Paulusschool. De raad heeft bovendien de gebiedsvisie Riggersbleek vastgesteld en daarmee liggen er op lange termijn ook plannen om op die locatie woningbouw te creëren. Daarnaast zijn er diverse renovatie en sloop-nieuwbouw projecten van de corporaties. Deze genoemde ontwikkelingen dragen bij aan het aantal woningen dat klimaatneutraal en aardgasvrij is in Tweckelerveld. Tot slot geldt voor de hele wijk dat wij de duurzaamheidsinitiatieven van particulieren aanjagen, ondersteunen en faciliteren. Dat doen we met de hulp en ondersteuning van het Energieloket Enschede, de extra inzet van een energieambassadeur en door Tweckelerveld als prioritair gebied aan te merken in het kader van bijvoorbeeld ons isolatieprogramma.

	2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Op het gebied van hittestress en wateroverlast is er ook urgentie in Twekkerveld. Daarom zoeken we binnen de integrale gebiedsaanpak nadrukkelijk naar koppelkansen om de omgeving klimaatbestendig(er) te maken. Bij reguliere plannen om riolering of wegen te vervangen/onderhouden, biedt dit kansen om extra te investeren en groen of blauw toe te passen in de openbare ruimte. Deze plannen proberen we (beter) op elkaar af te stemmen. Zoals eerder beschreven in dit document zijn we ook bezig met een groen-blauwstructuurplan. De uitkomsten van dit structuurplan dienen als leidraad voor de uitvoering van klimaatbestendige maatregelen in de wijk.
	3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	De wijk Twekkelerveld wordt middels bestaande en toekomstige vergroeningsprojecten die nog gaan voortkomen uit het groen-blauwstructuurplan steeds groener en de biodiversiteit wordt er ook door verstrekt. We investeren in nieuwe openbare ruimte bij Sterrenpark. Hittestress zal hiermee ook worden gereduceerd. Onderwerpen als wateroverlast en hittestress worden meegenomen in gesprekken met corporaties over gebiedsontwikkeling in de wijk.

		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Binnen de integrale gebiedsaanpak sluiten we ons aan bij de ambitie van gemeente Enschede om in 2050 volledig circulair te zijn. We zijn op de hoogte van het koersdocument circulaire economie en de grondstoffenvisie Gemeente Enschede 2030-2050. De inhoudelijke grondstoffeninzet, inkoop en gestelde eisen aan ontwikkelaars zijn de verantwoordelijkheid van projectmanagers op individuele projecten. Indien er vanuit de gebiedsaanpak wordt ingekocht, zal dit afgestemd zijn met de afdeling inkoop en diens voorwaarden.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Het programma Nieuw Twckelerveld richt zich primair op de veiligheid en leefbaarheid in de wijk en het realiseren van ruimtelijke en sociale verbeteringen. In algemene zin leidt het verbeteren van woningen, openbare ruimte en het aanpakken van de sociale problematiek ook tot een aantrekkelijker klimaat voor ondernemers om zich te vestigen in de wijk. De gebiedsaanpak is echter nog minder direct gericht op economie/banengroei. Toch zijn er verrassend veel ondernemers in de wijk (ruim 800 bedrijven geregistreerd). De wijk ligt bovendien tussen Kennispark (waarmee de fysieke verbinding nog kan worden versterkt) en het bedrijventerrein

					Rigtersbleek (waar o.a. de spinnerij als start-up community is gevestigd.). In 2024 is de gebiedsvisie voor bedrijventerrein Rigtersbleek vastgesteld door de raad. Deze visie gaat uit van een gedeeltelijke transformatie naar wonen en een kwalitatieve impuls van nieuwe bedrijvigheid.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Tweckelerveld ligt dicht bij het centrum en is een wijk die in toenemende mate aantrekkingskracht heeft op een jongere generatie. Er is relatief ook veel sprake van onzelfstandige bewoning. De nabijheid van de binnenstad, de UT in combinatie met relatieve betaalbaarheid van woningen maakt dat dit een interessant gebied is voor talent op te wonen en draagt bij tot het vasthouden van talent. Woningverbetering door verduurzaming zorgt voor een toekomstbestendig aantrekkelijk woonmilieu. Door bij nieuwbouw naast goedkope en betaalbare woningen ook middeldure en dure woningen toe te voegen wordt de aantrekkelijkheid van Tweckelerveld verder vergroot en wordt het aantal doelgroepen uitgebreid. In de investeringsagenda hebben we op dit moment 38 woningen opgenomen met een

					grondexploitatie waar een financieel tekort op zit. Dit zijn 18 koopwoningen aan de Zevensterstraat en 30 sociale huurwoningen binnen de corridorlocatie In totaal worden er de komende jaren circa 200 woningen toegevoegd. Dit is nog exclusief de verkenning van inbreidingsmogelijkheden vanuit de SHE/Omgevingsvisie.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Door maatregelen tegen hittestress, vergroening van de openbare ruimte en verduurzaming en comfortverbetering van huizen dragen wij bij aan prettig en gezond leven in de wijk Twekkelerveld. Woningbouwcorporaties zijn bezig hun vastgoed te verbeteren en verduurzamen; wij zoeken voortdurend naar koppelkansen tussen woningverbetering, herinrichting van de openbare ruimte en sociale opgaven in de wijk. Prettig wonen gaat hand in hand met prettig van en naar je woning komen. In 2025 komt er een wijkverkeersplan van, voor én door de wijk waarbij oplossingen voor de meest kritische verkeersproblemen worden gezocht. Er wordt proactief gezocht naar koppelkansen tussen verkeersoplossingen en toekomstige

					uitvoeringsprojecten. Zo wordt het nog prettiger wonen in de wijk.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	Samen met partners en bewoners hebben we een ambitiedocument vastgesteld voor Tweckelerveld. In dit document hebben we ook kernwaarden vastgesteld. Eén van de kernwaarden is “Tweckelerveld ontwikkelen we samen”. We willen als gemeente de gebiedsaanpak niet alleen doen, maar nadrukkelijk ook samen met bewoners en ondernemers. Zij weten (nog beter dan wij) wat er in de wijk speelt. Daarom willen we iedereen de kans geven om onze plannen nog beter te maken en ondersteunen we spontane initiatieven. Dit doen we in toenemende mate via participatiemogelijkheden in de vorm van bewonersbijeenkomsten, peilingen en communicatie-uitingen zoals de wijkkrant Tweckelerveld en Jij Maakt Enschede
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Het programma Nieuw Tweckelerveld is een samenwerking tussen de corporaties Domijn, De Woonplaats, Ons Huis en de gemeente Enschede. Daarnaast werken wij ook samen met welzijnsorganisaties, bewoners en andere stakeholders. Ten aanzien van de energietransitie staan wij in contact met Twence, Ennatuurlijk en Enexis.

		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Voor onze projectcommunicatie maken we gebruik van digitale middelen, waaronder social media, Jij maakt Enschede, digitale nieuwsbrieven en de website www.nieuwtweckelerveld.nl .
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	- In 2020 is de wijkaanpak Tweckelerveld (visiedocument) door het college vastgesteld en is de raad geïnformeerd. De stadsdeelcommissie Noord is vervolgens regelmatig over de voortgang van de gebiedsaanpak geïnformeerd. De laatste keer gebeurde dat in april 2024; - In de door de raad vastgestelde Transitie visie Warmte is Tweckelerveld aangewezen als pilot, om de wijk aardgasvrij maken. - De gebiedsvisie Riggersbleek is op 13 mei 2024 vastgesteld door de raad. - De raad is in september 2024 schriftelijk geïnformeerd over de aanvraag volkshuisvestingsfonds. - Voor verschillende projecten binnen het programma, waaronder de bouw van het Newtonpark, zijn door de raad ruimtelijke en financiële kaderstellende besluiten genomen.	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)		
			2025-2026	- Warmtenet Tweckelerveld In 2025 wordt duidelijk of de betrokken partijen hun handtekening willen zetten onder een samenwerkingsovereenkomst voor het warmtenet. - Vergroenen winkelcentrum Tweckelerveld; In 2025 wordt de vergroening van het winkelcentrum uitgevoerd nadat een voorlopig ontwerp aan de wijk is voorgelegd en de raad een krediet heeft verstrekt. Hiervoor komen we in Q2 2025 met een voorstel - Nieuwbouw IKC (Huis van de Wijk); In 2025 wordt de locatie aangekocht en wordt er gewerkt aan een	

			financieel haalbaar ontwerp. Er wordt dit jaar naar verwachting een grondexploitatie aan de raad voorgelegd. - Wijkverkeersplan Tweekelerveld; In 2025 wordt het wijkverkeersplan Tweekelerveld opgeleverd en aangeboden aan de raad. - Groenblauw Tweekelerveld; In 2025 wordt het groenblauw structuurplan opgeleverd. - Volkshuisvestingsfonds Tweekelerveld. In Q2 2025 komen we met een kredietvoorstel voor het beschikbaar stellen van middelen (cofinanciering) zodat we verder kunnen werken aan een plan van aanpak en subsidieverordening voor de middelen die we vanuit de rijksoverheid hebben gekregen om 300 particuliere woningen te verbeteren. - Start verkoop koopwoningen Assinkhof
		2026-2030	- Warmtenet Tweekelerveld (haalbaarheidsonderzoek business case); In de periode 2026-2030 vindt voorbereiding en start van de uitvoeringsfase plaats indien de samenwerkingsovereenkomst tot stand is gekomen en er sprake is van een investeringsbeslissing door de raad. - Nieuwbouw IKC (Huis van de Wijk); In 2026 start de ontwerp en voorbereidingsfase voor het IKC en realisatie vindt naar verwachting tussen 2027 en 2028 plaats. - Herontwikkeling Paulusschool; Er wordt eerst gewerkt aan een ontwikkelovereenkomst en dan start de verdere planvorming en planologische procedure. De realisatiefase kan pas op z'n vroegst eind 2028 plaatsvinden nadat het Huis van de Wijk is opgeleverd en de school kan verhuizen. - Diverse renovatie en verduurzamingsprojecten van de woningbouwcorporaties; In 2027 e.v. start de Woonplaats met de uitvoering van de

				sloop/nieuwbouw in het Sterrenpark. Ook de andere corporaties zullen met hun vastgoed aan de slag gaan om uiterlijk 2028 te verduurzamen. - Volkshuisvestingsfonds Tweekelerveld. In de periode 2026-2030 vindt uitvoering plaats van de verschillende maatregelen die zijn gesubsidieerd vanuit het volkshuisvestingsfonds. Denk hierbij aan verduurzaming woningen, bouw van het IKC en investeren in openbare ruimte Sterrenpark. - Uitvoeringsprojecten openbare ruimte Met het wijkverkeersplan en Groenblauwstructuurplan als basis hopen we de komende jaren in de wijk diverse ruimtelijke verbeteringen te kunnen doorvoeren. De planning hiervan is nu nog niet bekend. Er wordt gezocht naar koppelkansen met bijvoorbeeld noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden.
			2030-2035	- Hoogspanningskabels ondergronds brengen In de periode 2030-2035 gaat Tennet hoogspanningskabels in de buurt Tweekelerveld ondergronds brengen. - Warmtenet Tweekelerveld In de periode 2030-2035 vindt uitvoering plaats indien de samenwerkingsovereenkomst tot stand is gekomen en er sprake is van een investeringsbeslissing door de raad. - Nieuwbouw IKC (Huis van de Wijk); In 2030-2035 wordt het IKC gerealiseerd en opgeleverd. - Herontwikkeling Paulusschool; In de periode 2026-2030 vindt de realisatiefase plaats. De scholen kunnen verhuizen zodra de nieuwbouw IKC is opgeleverd.

De Kop

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	De Kop is een van de belangrijkste centrumontwikkelingen en één van de laatste grote binnenstedelijke ontwikkellocaties in het centrum van Enschede. In het projectgebied komen diverse woontorens met in totaal rond de 550 appartementen. Deze locaties hebben verschillende bouwhoogtes met naast wonen ook beperkte ruimte voor kantoren en retail (circa 2800 m2). De inrichting tussen de gebouwen ontwikkelen we tot een groen, klimaatadaptief, verbindend en aantrekkelijk gebied om in te verblijven. Ook de aanloopstraten naar het gebied worden opnieuw ingericht, zodat er een aantrekkelijke, veilige en klimaatadaptieve entree naar het gebied en de binnenstad ontstaat.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	De ontwikkeling van De Kop is onderdeel van de ontwikkeling van de Boulevardzone. De gemeente is al zo'n 20 jaar bezig met de ontwikkeling van dit gebied. De eerste fase bestond uit de realisatie van een nieuw winkelhart en de grootste ondergrondse parkeergarage van Nederland de "Van Heek garage". De tweede fase bestond uit de verhuizing en concentratie van het ziekenhuis (MST)

			naar de binnenstad toe. Met het project De Kop zijn we aangekomen in de derde fase, bestaande uit de realisatie van woningen en voorzieningen op de vrijkomende en aanpalende locaties van het ziekenhuis.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stedenbouwkundig plan De Kop
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.
	A	Inclusief Enschede	
		1 Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep) Het project De Kop realiseert woningen voor diverse doelgroepen. Hierbij is ook aandacht voor mensen met een toenemende zorgbehoefte en de betaalbaarheid van woningen. Ruim de helft van de woningen bevindt zich in het betaalbare segment (huur/koop).
		2 Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? De openbare ruimte tussen de gebouwen wordt autoluw, groen en klimaatadaptief. De westelijke entree van de H.J. van Heekgarage wordt ondergronds gemaakt,

				3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	zodat ook hier een groen en aantrekkelijke zone bovengronds ontstaat voor wandelaars en fietsers. Ook de aanloopstraten naar het gebied worden opnieuw ingericht, zodat er een aantrekkelijke, veilige en klimaatadaptieve entree naar het gebied en de binnenstad ontstaat. De openbare ruimte tussen de gebouwen wordt autoluw en groen zodat hier ontmoeten en recreëren wordt gestimuleerd.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	In de plint van deelplan 1 komen voorzieningen ten behoeve van het concept dat in dit gebouw gaat landen (mensen met een toenemende zorgbehoefte) die ook door de rest van de omgeving kunnen worden gebruikt.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Het project De Kop realiseert een aantrekkelijke woonomgeving voor diverse doelgroepen. Deze woningen voldoen aan de meest actuele duurzaamheidseisen. Ook is er aandacht voor groendaken en het vergroenen van gevels om hittestress te verminderen en wateroverlast tegen te gaan. Het gedateerde gebouw van ING wordt gesloopt. Het voormalig Dish hotel en het voormalig SLO-kantoor zijn reeds gesloopt. Hiervoor in de plaats komen nieuwe gebouwen die voldoen aan de meest actuele duurzaamheidsstandaarden.

					Uitgangspunt is het opwekken van eigen energie middels zonnepalen. In warmte wordt voorzien door WKO en/of het aansluiten van de woningen op het warmtenet.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	De openbare ruimte wordt een aantrekkelijker en groen verblijfgebied. Hiermee wordt hittestress verminderd en wateroverlast tegen gegaan. Door het vergroenen van het gebied wordt hittestress verminderd en kan water beter infiltreren in de bodem. Daarnaast zijn er worden er wadi's aangelegd om water te bergen bij hevige regenval. In de Haaksbergerstraat is een extra hemelwaterriool aangelegd om de waterproblematiek op deze specifieke locatie aan te pakken.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Op dit moment is de openbare ruimte in het gebied zeer stenig. Er is veel asfalt en weinig groen. Hier wordt een grote verbeterslag gemaakt. De aanloopstraten naar het gebied worden groener, biodiverser en klimaatbestendiger onder andere door de aanleg van wadi's en het planten van extra bomen. De openbare ruimte tussen de gebouwen wordt een groen verblijfgebied voor fietsers en voetgangers. Op de gebouwen worden groendaken aangelegd om hittestress en fijnstof te beperken.

		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Hergebruik van materialen en grondstoffen in uitgangspunt in deze gebiedsontwikkeling. Dit wordt meegegeven aan onze ontwikkelende partners en in de aanbesteding van de sloopwerkzaamheden. Bij de aanleg van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met circulariteit van de grondstoffen.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Deze gebiedsontwikkeling versterkt het vestigingsklimaat door het creëren van commerciële ruimtes in de binnenstad. Daarnaast wordt een hoogwaardig en gemêleerd woningaanbod gecreëerd. Door de ontwikkeling van De Kop vindt er verdichting plaats in de directe nabijheid van het station, zodat er meer woningen beschikbaar komen voor de stad die direct gelegen zijn bij openbaar vervoer. Er wordt ongeveer 2800 m2 BVO commerciële ruimtes toegevoegd aan het gebied.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Het project zal leiden tot een radicale transformatie die zorgt voor een hoog stedelijk woonmilieu, versterking van de stadskern, functionele vernieuwing, hoogwaardige architectuur en ruimtelijke kwaliteit. Het zorgt hiermee voor een hogere belevingswaarde van de stad. Jongeren wonen graag dichtbij de voorzieningen en in een bruisende binnenstad. De gebiedsontwikkeling trekt talenten aan en houdt ze vast door het creëren van een hoogwaardig en

					gemêleerd woningaanbod voor diverse doelgroepen in een hoog stedelijke woonomgeving aangevuld met commerciële functies. Young professionals, gezinnen, starters, maar ook ouderen en mensen met een kleinere beurs kunnen hier een passende woning vinden. Op basis van het door de raad vastgestelde ontwikkelplan uit 2018 worden er circa 550 woningen toegevoegd.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Door grootschalige investeringen in de infrastructuur wordt de bereikbaarheid van het centrum aan de westzijde verbeterd en wordt bijgedragen aan de bereikbaarheid van dit nieuwe hoog stedelijke woongebied. De binnenstad wordt beter bereikbaar voor nood- en hulpdiensten door de verlegging van de busbaan in de Haaksbergerstraat. De aanloopstraten worden veiliger door het vervangen van de rotondes door kruispunten met verkeerslichten. Er worden beperkte meters aan commerciële functies toegestaan in het gebied. Hiermee wordt een aantrekkelijk verblijfgebied en woonmilieu gecreëerd voor de nieuwe bewoners, zonder concurrerend te zijn aan het winkel- en horeca-aanbod van de binnenstad.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	Niet van toepassing.

		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Voor het onderdeel vastgoedontwikkeling wordt samen gewerkt met een of meerdere ontwikkelaars.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Niet van toepassing.
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	2018: beschikbaar stellen krediet investeringen openbare ruimte, vaststellen grondexploitatie De Kop, vaststellen Ontwikkelplan De Kop. 2023: aankoop ING	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2025, 2025 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	2025-2026: - Tenderen deelplan 2/3/4 op basis van nog vast te stellen gebiedsvisie Boulevardkwartier inclusief stedenbouwkundig plan. - Start realisatie deelplan 1 (265 woningen) 2025– 2030: - Start realisatie deelplan 2, 3 en 4: 314 woningen - Vervolg werkzaamheden openbare ruimte	

Gebiedsontwikkeling Cromhoff

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	De gebiedsontwikkeling Cromhoff bouwt aan een gevarieerd groenstedelijk woon- en werkmilieu aan de Singel; een woonmilieu wat Enschede nog niet kent. Op het voormalige bedrijfsterrein is door vrijvallende gebouwen/funcities een kans ontstaan het gebied te transformeren om daarmee een nieuw stuk stad te realiseren.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Nee het gaat om het totale plangebied. Maar de transformatie van het gebied zal wel in verschillende fasen plaatsvinden. De transformatie start in het noordelijke deel rondom de hallen, Wegener kantoor en de Drukpershal op de gronden die in het bezit zijn bij Cromhoffpark B.V. en de gemeente Enschede. Het gebied langs de Zuiderval volgt daarop. De locatie ROC en Livio aan de zuidkant zijn afhankelijk van ontwikkelingen in het onderwijs en de zorg.
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stadsdeel west, gelegen tussen de Getfersingel, Burgemeester van Veenlaan, Wethouder Beverstraat en de Zuiderval.

4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op.	
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	In Cromhoff wordt een diversiteit van woningtypologieën en prijsklassen aangeboden in huur en koop aanbod (sociaal, middelduur en duur). Een wijk geschikt voor jong en oud, waarbij ook aandacht is voor de toenemende zorgvraag in de toekomst. Mogelijk dat een van de gebiedseigenaren in de toenemende ondersteuningsvraag een rol kan spelen in de toekomst (Livio). Ruim 20% van het programma is sociale huur en van het totale programma zal minimaal 50% in het betaalbare segment worden gerealiseerd. De beschikbare werkruimtes in het gebied zijn dusdanig geprijsd dat het geschikt is voor startende ondernemers en kunstenaars. Daarnaast leent de ROC locatie zich goed voor een combinatie van wonen, leren en werken.

		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	De woningen worden in verschillende natuur inclusieve buurtschappen gegroepeerd rondom het groene hart. De toegankelijkheid en aanwezigheid van deze plekken heeft een direct effect op de gezondheid van de bewoners. Het leven in een groene omgeving verbetert de concentratie, zorgt voor sneller herstel bij ziekte en creëert rust in je hoofd. Iedereen op de fiets is een van de leidende principes bij de planvorming geweest. Cromhoff wordt een plek waar je je welkom voelt, maar als iedereen met de auto komt dan zet dat de leefbaarheid onder druk. Bewoners en bezoekers worden verleid om zich te voet, met de fiets, OV of deelsvervoer te verplaatsen. Zo blijft het in en rond het binnenstedelijk natuurgebied rustig en leefbaar! Een bijzonder element is de geplande doorfietsroute vanaf de brug over de A35 richting het centrum. Hiermee wordt het gebied en de parkachtige omgeving ook direct meer toegankelijk voor de omliggende wijken. Het gemeenschappelijk groen, de inrichting van de openbare ruimte de aanwezigheid van voorzieningen en pleinen faciliteren het ontmoeten in de openbare ruimte.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Cromhoff wordt een inclusieve wijk met een mix van koop en huurwoningen, toegankelijk voor verschillende doelgroepen. De woningen voldoen aan de actuele duurzaamheidseisen. De woningen staan in een groene omgeving en de openbare ruimte is gericht op het faciliteren van ontmoeting en verblijf. Daarbij is er in het gebied is er ruimte voor verschillende voorzieningen.
	B		Groen en duurzaam Enschede		

		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	Het uitgangspunt is het ontwikkelen van een duurzame, klimaat neutrale wijk welke voldoet aan de meest actuele duurzaamheidseisen. Voor de nieuwbouw zal er gebruik gemaakt worden van duurzame materialen. Zowel de nieuwe woningen als alle bestaande gebouwen zullen niet aangesloten zijn op het gas. Naast het bouwen van nieuwe, duurzame woningen, worden oude gebouwen verduurzaamd. 100% van de woningen heeft klimaatlabel A. Voor de bouwfase wordt nagedacht over CO2 reductie.
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Leven met het water en de natuur is een van de leidende principes bij de planvorming. Water en natuur bepalen de stedenbouwkundige hoofdstructuur waarbinnen de moderne stedelijke buurtschappen liggen die onlosmakelijk met het landschap verbonden zijn. Het 4 ha bos wordt behouden, de natte natuur wordt uitgebreid door de pomp onder Tubantia uit te zetten. Er kan een biotoop ontstaan met natte en droge plekken, waardoor de biodiversiteit zal toenemen.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Door de toevoeging van nieuw groen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de doelstellingen rondom klimaatadaptatie, verminderen van de hittestress en biodiversiteit. En dit in het hart van de stad.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Het bijzondere cultuurhistorische verleden van de plek wordt bij de ontwikkeling bewaard of een tweede leven gegeven (Janninkhallen, Drukpershal, Wegener kantoor). Daarnaast is ook hergebruik van materialen en grondstoffen is uitgangspunt. Waar mogelijk worden materialen uit het gebied gebruikt bij het maken van nieuwe

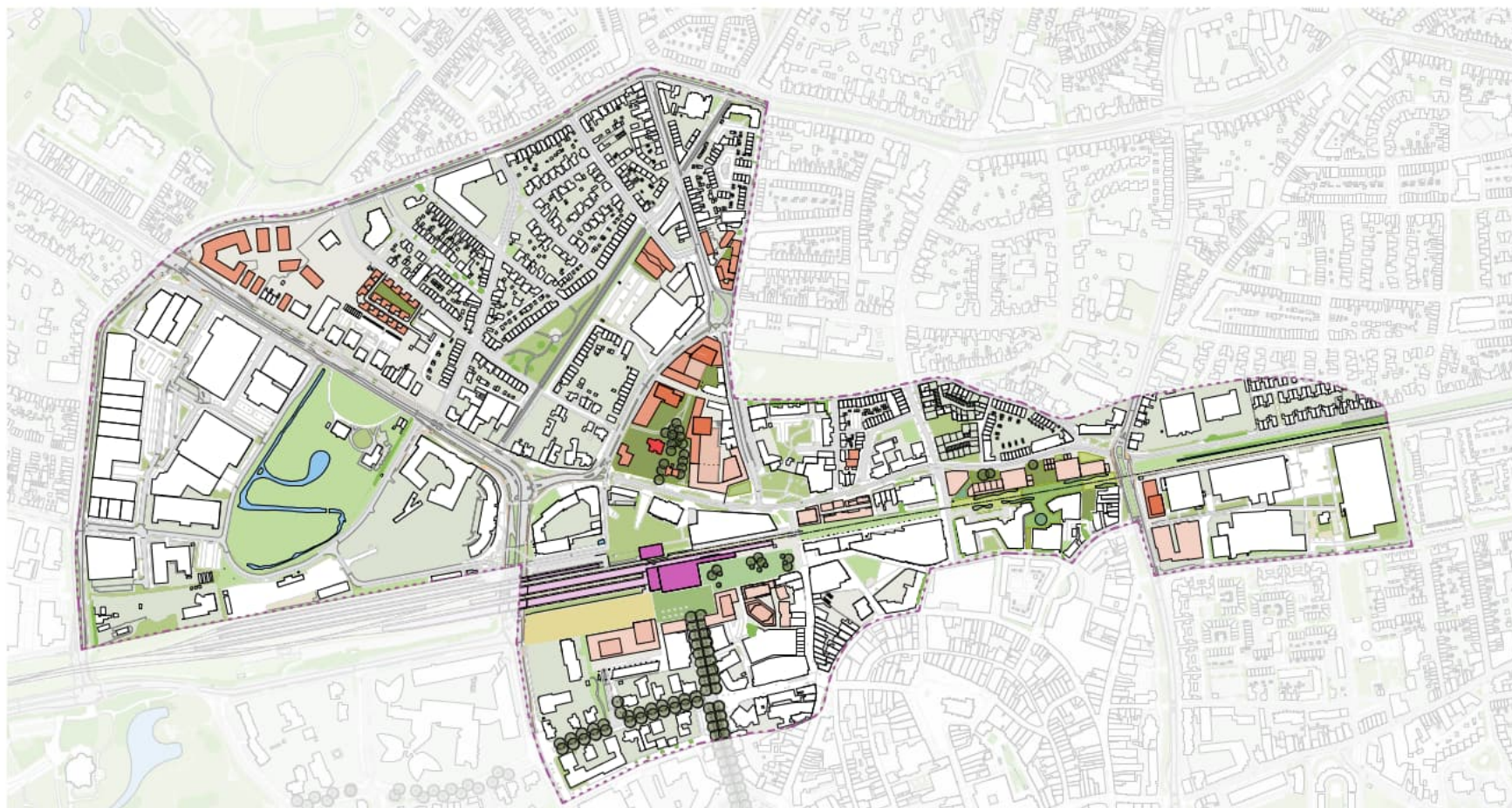
					openbare ruimte (straten/pleinen), dit past ook goed binnen de uitstraling/karakter van de wijk. Ook aan ontwikkelaars en bouwers wordt dit uitgangspunt meegeven.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	In het plan is een ruimte voor nieuwe voorzieningen (en daarmee banen) ten behoeve van economie en cultuur. Het totale oppervlak voor bvo werkfuncties is 1900 m2. Indirect zullen door de toevoeging van de woningen bestaande voorzieningen in de omgeving versterkt worden door een toename van de klandizie.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Met Cromhoff voegen we een nieuwe en bijzondere plek toe aan de stad waar gewoon kan worden en voorzieningen aanwezig zijn. Het wordt een plek met een heel eigen karakter. Enerzijds de reuring rond de oude gebouwen en anderzijds de rust rondom het groene hart. Het plan richt zich op talent in de breedste zin. Het gaat om een mix aan doelgroepen van jonge stedelingen tot mensen die hechten aan een luxe leven. De gemene deler is de mensen welke zich richten op een actieve en gezonde levensstijl, de doeners. Een levendige woonomgeving is hierbij belangrijk; de authenticiteit van de plek met oude karakteristieke gebouwen en het aanwezige groen maken dit een unieke woonplek welke in Twente in deze vorm niet aanwezig is. Met deze kenmerken is Cromhoff bij uitstek een project waarmee Enschede zich kan profileren. Het gaat om een toevoeging van 529 woningen en 1900 m2 werken, cultuur, voorzieningen en broedplaatsachtige activiteiten. 118 woningen vallen onder sociale huur, er zijn 159

					koopwoningen onder NHG en het overige deel is een koopwoning boven NHG.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	Bewoners en bezoekers worden verleid om zich te voet, met de fiets, OV of deelvervoer te verplaatsen. Zo blijft het in en rond het binnenstedelijk natuurgebied rustig en leefbaar! Een bijzonder element is de geplande fietsroute vanaf de brug over de A35 richting het centrum. Hiermee wordt het gebied en de parkachtige omgeving ook direct meer toegankelijk voor de omliggende wijken. Door de aanwezigheid van dagelijkse voorzieningen is er ruimte voor mensen om elkaar te ontmoeten. De herontwikkeling van deze locatie betekent naast een uitbreiding van groen ook de sanering van een stuk vervuilde ondergrond.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	N.v.t.
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Voor de gebiedsontwikkeling wordt onder meer samengewerkt met de gebiedseigenaren, verschillende projectontwikkelaars/bouwers en woningcorporaties. In de tussenliggende periode tot dat de bouw gestart wordt, wordt door middel van placemaking en tijdelijke programmering ruimte gegeven worden voor initiatieven (onder meer culturele sector) en kan Enschede kennismaken met het gebied. Er is onder andere een horeca gelegenheid gevestigd en er vinden evenementen plaats in de voormalige drukpershal van Tubantia.
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		N.v.t.

10.		Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Zie hiervoor
11.		Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	In 2025 wordt beoogd een samenwerkingsovereenkomst te sluiten, waarna zowel het plan als de daarvoor benodigde raadsbesluiten, voorgelegd zullen worden aan de raad. Tussen 2025 en 2035 zal het project gerealiseerd worden. Daarbij zal gestart worden met fase 1. Na een succesvolle verwerving van de locaties aan de zuiderval zal gestart worden met de ontwikkeling van dit deel van het plangebied.

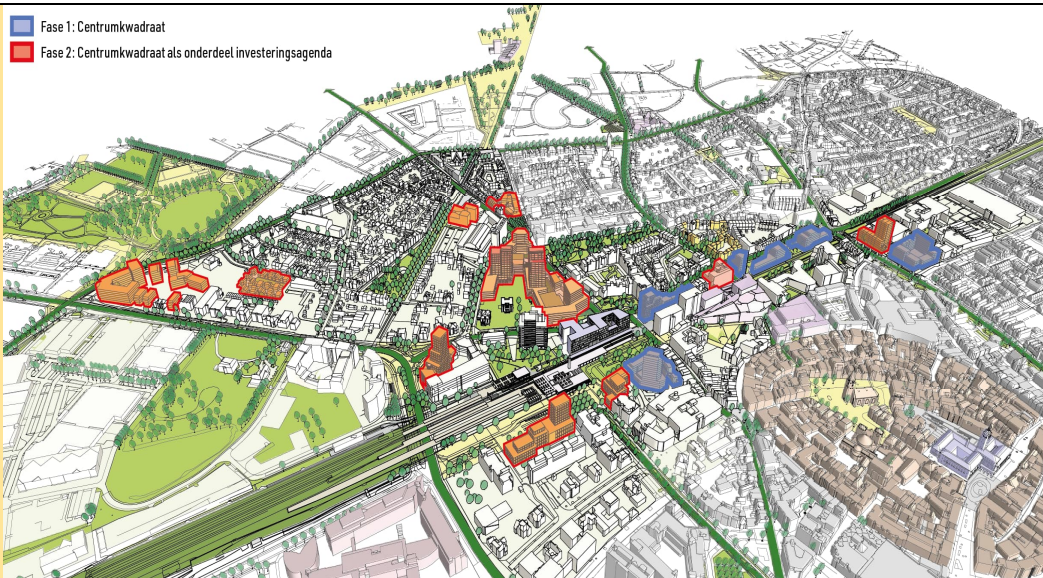
Centrumkwadraat

PROJECTEN CENTRUMKWADRAAT

1.		Geef een beknopte samenvatting van het project.	Centrumkwadraat is de belangrijkste binnenstedelijke ontwikkeling in Enschede voor de komende jaren. Het maakt onderdeel uit van de regionale verstedelijkingsopgave en de Spoorzone Hengelo-Enschede. Het is het gebied waar een hoog stedelijk woon- en werkmilieu kan worden gerealiseerd. In het voorontwerpnota Ruimte is dit gebied in Twente ook als enige aangewezen als hoogstedelijk centrummilieu. De ontwikkeling van Centrumkwadraat loopt inmiddels al meer dan 15 jaar. De afgelopen jaren is de Boddenkamp afgerond en zijn bestaande panden zoals de Ambachtsschool, het voormalige Arke-kantoor en de Deta-kerk getransformeerd naar woningen. Op het Cobercoterrein is de Melkhal een multifunctioneel gebouw geworden met onder andere een supermarkt, hotel, restaurant en kantoorruimten. Aan de Deurningerstraat is de supermarkt verplaatst naar Schuttersveld en zijn er grondgebonden woningen gekomen (Il Villaggio). Aan de Molenstraat is het appartementencomplex Bruningmeyer gerealiseerd en is de Molenstraat zelf heringericht tot fietsstraat als onderdeel van de F35. Verder is hier gestart met de bouw van appartementen voor de Stichting Jongerenhuisvesting Twente. In 't Zeggelt zijn de laatste kavels in de uitgifte en is inmiddels een groot deel van de woningen al gerealiseerd. Op de Performance Factory is de Bundle opgeleverd en zijn inmiddels alle appartementen bewoond. Ook is gestart met de bouw van de appartementen aan de Brammelerdwarsstraat. Is de parkeergarage Stationsplein aangepast. De afgelopen jaren zijn ruim 900 woningen gerealiseerd. Het totale programma voor Centrumkwadraat voor de komende jaren bedraagt nog circa 2.500 woningen en 30.000 m² commercieel programma, waaronder ook kantoren. Van de woningen wordt 60-70% in het betaalbare segment gerealiseerd. Naast de vastgoedontwikkeling wordt ook de openbare ruimte en de infrastructuur vernieuwd. Belangrijke onderdelen hierin vormen de realisatie van een nieuwe ondergrondse parkeergarage en een ondergrondse fietsenstalling in het stationskwartier en de aanleg van een nieuw busplein. Daarnaast speelt de

			elektrificatie en doortrekking van het spoor op de lijn Zwolle-Enschede-Münster een belangrijke rol. Dit heeft ook consequenties voor de noordelijke entree van het station. Het onderzoek naar het mogelijk ondergronds brengen van het spoor tussen het NS-station en de Oldenzaalsestraat is in volle gang. Naast Centrumkwadraat als onderdeel van de Spoorzone Hengelo-Enschede komen ook andere gebieden langs het spoor de komende jaren in beeld als onderdeel van de verstedelijkingsopgave. Voor Enschede zijn dat onder meer Schuttersveld, Rigtersbleek en de Westerval.
2.		Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Het Centrumkwadraat is een programma voor het totale gebied waarbinnen naast gebiedsontwikkeling met lopende vastgoedprojecten ook wordt gewerkt aan de herinrichting van de infrastructuur van de openbare ruimte. Ook het Stationskwartier met de nieuwe parkeergarage en de fietsenstalling valt hieronder. Er zijn daarnaast gebiedsontwikkelingen waarbinnen nog geen concrete projecten lopen maar waar we nog bezig zijn met visievorming of de voorbereiding hierop. In Centrumkwadraat lopen verschillende fasen. In fase 1 wordt gewerkt aan projecten die in de ontwerpfase of realisatiefase zijn. Concreet gaat het om ca 600 woningen en ca. 3.000 m2 commerciële ruimte. Fase 1 omvat onder andere de projecten Het Bolke, Pakhuiskwartier, Performance Factory, Brammelerdwarstraat en Stationsplein 1a-5. Ook de herinrichting van de Molenstraat, Wenninkgaarde, Deurningerstraat en aanpassing Parkeergarage Stationsplein vallen onder fase 1. In fase 2 wordt thans gewerkt aan projecten en gebieden die zich ofwel in de initiatieffase of in de definitiefase bevinden. Ook hier is onderscheid te maken in vastgoedprojecten en infraprojecten. Dit zijn diverse woningbouwplannen, maar betreft vooral een nieuwe Stationsomgeving met een nieuw mobiliteitsknooppunt. Hieronder volgt een overzicht:

			<u>Fase 1</u> - Bundle Performance factory - Pakhuis - Brammelerdwarsstraat - Stationsplein 1a-5 - Bolke	<u>Fase 2</u> - Driehoek Noord - Blekergarage - Cultureel vulpunt - Brandweerlocatie - Visserij 2-5 - Performance Factory (2e fase) - ABN Amro - Appartementen Coberco - Vastgoedontwikkeling op het Busstation - Joan Cosstraat	<u>Infraprojecten</u> <u>Fase 1:</u> - Stationsplein - Molenstraat - Wenninkgaarde - Deuringerstraat <u>Fase 2:</u> - Het Stationsplein - Parkeergarage - Fietsenstalling - Busstation - NS station - Openbare ruimte
3.		Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	■ Fase 1: Centrumkwadraat ■ Fase 2: Centrumkwadraat als onderdeel investeringsagenda		

				Centrumkwadraat plankaart Fasen openbare ruimte 15 januari 2025 Fase 1: Centrumkwadraat Fase 2: Centrumkwadraat als onderdeel investeringsagenda
4.		Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Centrumkwadraat is een integrale gebiedsontwikkeling die bijdraagt aan alle doelen van de stad Enschede, waarbij het vasthouden van talenten het belangrijkste doel is. Centrumkwadraat is de grootste en meest omvangrijke binnenstedelijke gebiedsontwikkeling in Enschede met daaruit voortvloeiende projecten voor de stad. Het omvat bijna de gehele transformatie van het stationsgebied en het noordelijk deel van het binnensingelgebied. Er wordt ingezet op wonen, werken en voorzieningen, met belangrijke thema's als duurzaamheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Het programma sluit aan bij het metromix zakelijk district om zo een hoogstedelijk woon- en werkmilieu te creëren. In de afgelopen 15 jaar zijn er circa 900 woningen gerealiseerd, en er zijn plannen voor nog eens 1.500 woningen (totaal circa 2.500). Naast wonen wordt er ook ca. 30.000m² aan werkfuncties toegevoegd (kantoren, voorzieningen, horeca en winkels), waarvan een deel de transformatie van verouderd kantooraanbod betreft. Dit zal naar verwachting ca. 2.500 banen in het gebied opleveren. Er wordt ook aandacht besteed aan mobiliteit en parkeren. Er wordt gewerkt aan een nieuwe parkeergarage onder het busstation met zo'n 450 tot 600 plaatsen. Deze parkeergarage maakt de stad over de radialen beter bereikbaar vanuit het noorden en westen. Tevens worden onnodige parkeerbewegingen door de stad	

			voorkomen en kunnen er parkeerplaatsen op maaiveld ingewisseld worden voor groen. Daarnaast draagt de parkeergarage bij aan de parkeerbehoefte die vanuit de grote ontwikkelingen ontstaan. Door het parkeren centraal op te lossen wordt het gebied goed bereikbaar. Voor de fietsen wordt onder en bij het treinstation een nieuwe ondergrondse fietsenstalling gerealiseerd welke noord en zuid met elkaar verbind en fietsers vanuit alle windrichtingen optimaal faciliteert.																					
	A	Inclusief Enschede																						
		1 Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep) 1.) Voor bijzondere doelgroepen is de crisisopvang van het Leger des heils gerealiseerd en de opvang van Tactus. In de Noormolen is tijdelijk de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne georganiseerd. 2.) In Centrumkwadraat is er voldoende ruimte voor alle doelgroepen. <table><thead><tr><th>Categorie</th><th>Aandeel</th><th>Aantal</th></tr></thead><tbody><tr><td>Sociale huur</td><td>30%</td><td>722</td></tr><tr><td>Midden huur</td><td>23%</td><td>559</td></tr><tr><td>Dure huur</td><td>8%</td><td>197</td></tr><tr><td>Betaalbare koop</td><td>7%</td><td>159</td></tr><tr><td>Dure koop</td><td>33%</td><td>792</td></tr><tr><td>Totaal betaalbaar</td><td>59%</td><td>2429</td></tr></tbody></table> 4.) Op verschillende niveaus en in verschillende segmenten worden banen gerealiseerd.	Categorie	Aandeel	Aantal	Sociale huur	30%	722	Midden huur	23%	559	Dure huur	8%	197	Betaalbare koop	7%	159	Dure koop	33%	792	Totaal betaalbaar	59%	2429
Categorie	Aandeel	Aantal																						
Sociale huur	30%	722																						
Midden huur	23%	559																						
Dure huur	8%	197																						
Betaalbare koop	7%	159																						
Dure koop	33%	792																						
Totaal betaalbaar	59%	2429																						
		2 Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik 1.) Binnen Centrumkwadraat is er veel aandacht voor een kwalitatief hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte. Bij een (hoog)stedelijk woon- en werkmilieu, is een goede inrichting van de omgeving essentieel voor de bewoners en werknemers. We doen dit op verschillende manieren door aandacht voor goede wandel- en fietsroutes, ruimte voor ontmoeting, aandacht voor vergroening en vermindering hittestres en goede waterberging.																					

					2.) Het nieuwe Stationsplein wordt vergroend en biedt veel ruimte voor ontmoeting. Het wordt een nieuwe ontvangstruimte van de stad. Ter voorbereiding op de ontwerpfase wordt nu gewerkt aan een participatie plan, dat we samen met de stakeholders aan het vormgeven zijn. 3.) In lijn met de ontwikkeling van andere steden in Nederland met een verdichtingsopgave kiezen we bij mobiliteit voor het STAP principe. Hierdoor ontstaat er meer ruimte voor fietsers en voetgangers. We zorgen voor een directe verbinding tussen het stationsgebied en het centrum door middel van een nieuwe fiets- en voetgangersroutes langs het station en een comfortabele fietsparkeerkelder die uit alle windrichtingen bereikbaar wordt. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt ook rekening gehouden met goede wandelroutes. Met de herinrichting van de Deurningerstraat die in het voorjaar van 2025 wordt uitgevoerd wordt de snelheid teruggebracht naar 30 km/u. Er ontstaat meer ruimte voor vergroening en waterberging. Parkeren blijft mogelijk maar vindt daarnaast zoveel mogelijk plaats in gebouwde parkeervoorzieningen. Hier wordt door tarifiering op gestuurd.
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	1) In Centrumkwadraat zijn voldoende scholen voor basisonderwijs aanwezig. De woningbouw zorgt ervoor dat de bestaande scholen weer voldoende aanwas van kinderen krijgen. Saxion en ROC werken steeds beter met elkaar samen waardoor ook een betere invulling van het bestaande vastgoed in het stationsgebied plaatsvindt. De bestaande voorzieningen worden op deze wijze beter benut.

					2) Centrumkwadraat zorgt met de toevoeging van woningen en banen voor meer mensen en dus ook voor een betere benutting van voorzieningen in de binnenstad van Enschede. Dit komt vooral de binnenstad ten goede
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc) 7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	1) In Centrumkwadraat is de hoofdinfrastructuur voor het warmtenet aangelegd in de Molenstraat en wordt het warmtenet ook aan de zuidkant aangelegd t.b.v. de ontwikkeling van het Stationsplein 1a-5 2) De nieuwbouw in Centrumkwadraat gaat deels op het nieuw aangelegde warmtenet. Momenteel wordt ook het Pakhuis Blok E op het warmtenet aangesloten en ligt er een contract tussen en natuurlijk en Ten Brinke voor de aansluiting van 158 woningen aan het Stationsplein. Deze aansluiting is tevens voorbereid om de omliggende cultuurhistorische gebouwen ook aan te kunnen laten sluiten. De projecten Brammelerdwaarsstraat en Bolke worden niet op het warmtenet aangesloten, maar worden voorzien van een eigen energie-oplossing doormiddel van Warmte oude opslag (WKO installatie). 3) Alle nieuwbouwwoningen hebben label A of hoger 4) Inmiddels zijn er in het Centrumkwadraat vanaf de gewijzigde regelgeving sinds 1 juli 2018 al zo'n 900 gasloze woningen gerealiseerd. De komende jaren worden 200 verouderde woningen en kantoorpanden gesloopt en 1.500 duurzame nieuwbouwwoningen gerealiseerd.

					5.) Voor de herinrichting van de Molenstraat is er gekozen om met CO2 absorberende bestrating te werken. Dit wordt de komende jaren voortgezet.
	2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	1,2) Er is meer ruimte gevonden om water vertraagd af te voeren en te bergen in de openbare ruimte. Dit is gelukt in de Molenstraat door daar het groen te combineren met wadi. Ook bij de herinrichting van de Deurningerstraat zal dit uitgangspunt toegepast gaan worden. In de toekomst kunnen we op het stationsplein nog meer ruimte vinden om water te bergen. 2) Op dit moment wordt er onderzocht of er in Centrumkwadraat nog meer behoefte is om collectieve wateropvang bassins te realiseren voor de stedelijke opgave in deze. Zo wordt er naast het Stationsplein ook gekeken naar de mogelijkheden in de Nijverheidsstraat, en ligt de optie open om de toekomstige parkeergarage voor een deel als	

					buffer in te zetten. Hiervoor moeten nog wel financiële middelen worden georganiseerd.
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	1) In het Centrumkwadraat gaan we veel bomen bijplaatsen. Het Stationsplein wordt straks heringericht als parkachtige omgeving. Bij de herinrichting van de Molenstraat zijn er bij de herinrichting al 30 bomen bijgeplant. Ook bij de herinrichting van de Deurningerstraat, Brakmanstraat, Blijdensteinlaan en Wenninkgaarde komt er meer ruimte voor groen en waterberging. In het Centrumkwadraat wordt niet alleen meer groen aangelegd, maar wordt ook geïnvesteerd in beter groen om de biodiversiteit te vergroten en een grotere verscheidenheid aan boom- en plantensoorten te creëren die aantrekkelijk zijn voor insecten en vogels. Door deze aanpak worden de bomen en groenvoorzieningen beter bestand tegen de effecten van klimaatverandering, plagen en ziekten, en wordt hittestress verminderd. Daarnaast wordt het groen aantrekkelijker om in te verblijven. 2) In totaal is er alleen al in de Molenstraat zo'n 2700m2 aan nieuw groen bij gekomen, dat is zo'n 20% bovenop het groen dat er al was. Ook bij de deurningerstraat wordt circa 20% groen toegevoegd. Het Stationsplein wordt later heringericht van een plein naar een parkachtige omgeving. Hier procentueel nog veel meer groen worden toegevoegd. We denken aan meer dan 50%. Dit in combinatie met minder ruimte voor de auto. 3) Door niet alleen de openbare ruimte te vergroenen, maar ook aandacht te besteden aan

					het vergroenen van de gebouwen, wordt in het Centrumkwadraat een biodiverse leefomgeving gecreëerd voor iedereen. Dit zowel op en aan de nieuwe gebouwen als in de openbare ruimte. 4) Meer bomen maar ook groene daken en groen gevels dragen bij aan minder hitte stress en waterberging. In de overeenkomsten met ontwikkelaars worden bij nieuwbouwprojecten afspraken gemaakt over de vergroening van de gevels en de daken. Daarnaast is er bij particulier opdrachtgeverschap subsidie beschikbaar om de daken te vergroenen. 5) Door het verlagen van het spoor ontstaat er veel ruimte voor openbaar groen. Het dak van de toekomstige tunnel wordt dan ook als zodanig ingericht waardoor het percentage groen aanzienlijk stijgt en er meer ruimte ontstaat voor bebouwing.
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	1) Bij het appartementencomplex van de SJHT aan de Molenstraat welke nu in aanbouw is, zijn nu Cradle to Cradle onderdelen ingezet. Verder worden voor de overige gebouwen in het deelproject Pakhuiskwartier en de locatie van de voormalige brandweerkazerne ontwikkelaars geselecteerd door middel van een tender en een prijsvraag. In de gunningscriteria zal circulariteit een belangrijk onderdeel zijn. Bij de herontwikkeling van de Melkhal is ook veel aandacht geschonken aan circulariteit. Zo is er ingezet op gebruik te maken van bestaande materialen en constructies, en om materialen die vrijkwamen bij de sloop van andere gebouwen te hergebruiken. In het

					Centrumkwadraat zijn recent ook meerdere gebouwen gesloopt. Bij de sloop wordt zorgvuldig omgegaan met de grondstoffen die hierbij vrijkomen. 2) Op onderdelen. 3) Wij stellen nog geen eisen maar proberen ontwikkelaars wel te verleiden, wel zijn er op het gebied van circulariteit veel subsidies beschikbaar vanuit het rijk waarop wij ontwikkelaars wel wijzen.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	1) In totaal wordt er ongeveer 30.000 m2 aan werkfuncties toegevoegd in het Centrumkwadraat. Een deel hiervan betreft de transformatie van verouderde kantoren naar moderne kantoorconcepten. Naar verwachting zal dit ongeveer 2.500 extra banen opleveren op structurele basis. 2) Door de gunstige ligging nabij het station en openbaar vervoer is Centrumkwadraat naast het Kennispark de belangrijkste kantoorlocatie voor Enschede. 3) In totaal wordt circa 30.000 m2 werkfuncties gerealiseerd, waarvan circa 10.000 kantoor en 15.000 voorzieningen. 4) In Centrumkwadraat zitten diverse creatieve broedplaatsen. Dit kunnen zowel tijdelijke plekken zijn, maar er wordt ook gekeken naar permanente locaties. Bij de Bundle op de Performance Factory zijn concrete plekken gerealiseerd in samenspraak met woningcorporatie Domijn. Er loopt op dit moment een verkenning voor het cultureel vulpunt

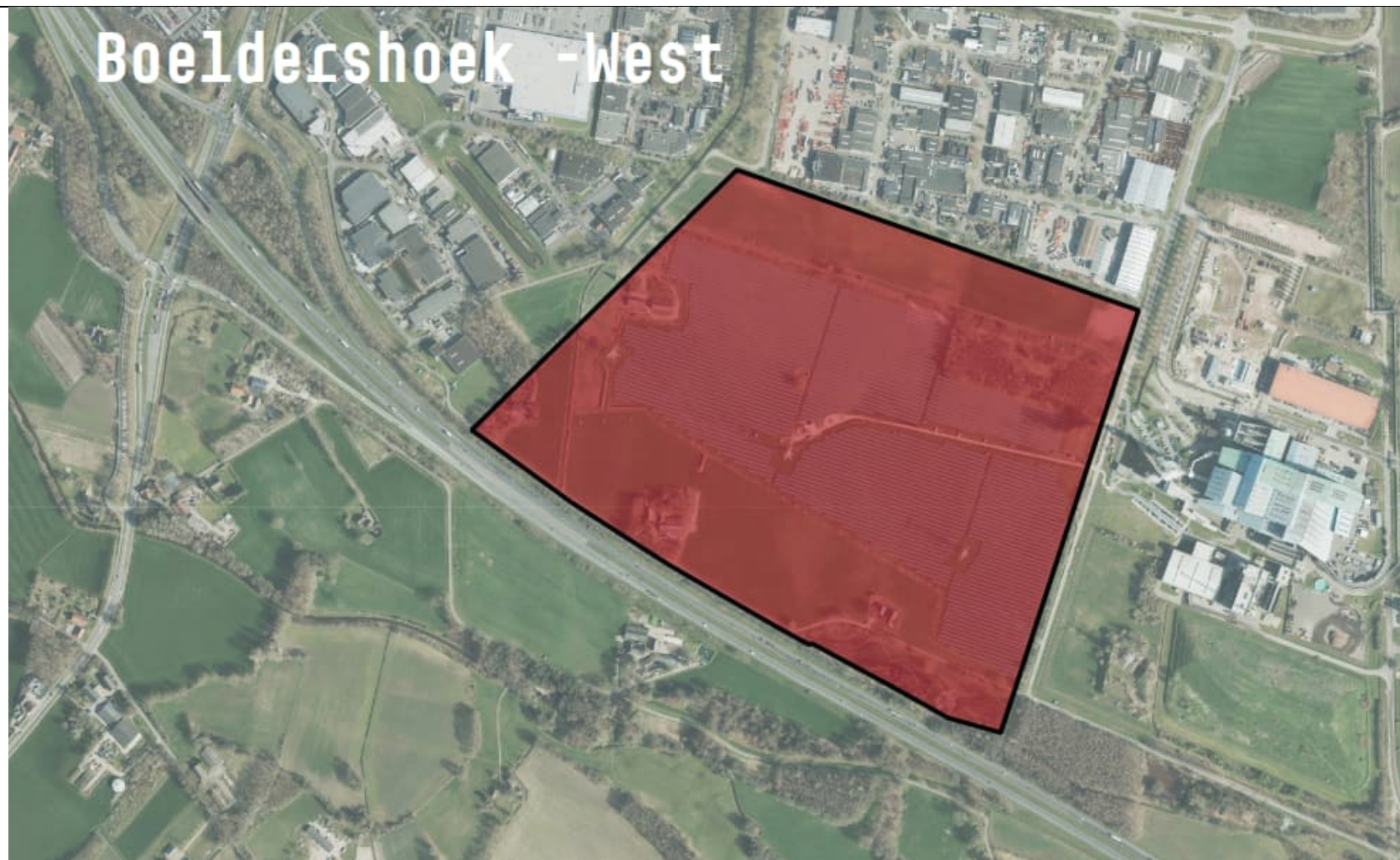
					aan de Deurningerstraat om deze ook te faciliteren in de toekomstige nieuwbouw. 5) In het Centrumkwadraat streven wij de zogeheten Metromix gemengd zakendistrict na, waarbij we 40 wonen 40 werken en 20 commercieel uiteindelijk in het gebied willen bereiken. Over het algemeen kan een goed ontworpen metromix, waarbij woningen, werkplekken, winkels en recreatieve voorzieningen dicht bij elkaar worden geplaatst, de reistijd verminderen. Dit resulteert ook in meer ruimte voor een hoogwaardige leefomgeving.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	1) Door de projecten in Centrumkwadraat wordt de binnenstad en stationsgebied verder verdicht en groeien we vanuit het hart, wat bijdraagt aan een levendiger en bruisender binnenstad. Uitgangspunt binnen het Centrumkwadraat is dat er goede wandel- en fietsroutes zijn en dat het gebruik van het openbaar vervoer wordt gestimuleerd. Als je toch met de auto komt, dan kun je straks parkeren in de nieuwe, ruime parkeergarage onder het busstation. De bestaande Stationsplein garage wordt momenteel omgebouwd tot een vergunningen parkeergarage waar de parkeerbehoefte voor het omliggende nieuwe woon- en werkprogramma in opgevangen kan worden. Deze garage is bestemd voor werknemers en bewoners van het centrum. 2) Alle doelgroepen worden bediend in het Centrumkwadraat, waarbij speciale aandacht uitgaat naar Jonge Professionals. Om meer talent aan Enschede te binden, wordt er gewerkt aan het realiseren van een aantrekkelijk woon- en

					werkmilieu. Daarnaast komen ook de aandachtsgroepen aan bod. 3) Deelprojecten als Brammelerdwarsstraat en Bolke dragen qua doelgroep vooral bij het versterken van de creatieve klasse in Enschede. Maar dat doen we ook door de goede voorzieningen te realiseren in het gebied. 4,5) Circa 900 woningen zijn in aanbouw of reeds gerealiseerd, gevolgd door nog eens circa 1500 in de tweede fase. Totaal gaat het om zo'n 2500 woningen.
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht, minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	We hechten belang aan ons cultuurhistorisch erfgoed. Wij zien dat terug in hergebruik en transformatie van bestaande panden, of inpassen van cultuurhistorische kenmerken. Voorbeeld is de oude kappersgevel van de Molenstraat 12 bij het Bolke. Ook het kunstwerk van Van Mossel dat in het voormalige pand van de Kameraad zat wordt teruggeplaatst. Daarnaast werken aan de vergroening van onze stad, waarbij we werken met duurzame en milieuvriendelijke materialen. Bij Centrumkwadraat staan klimaatadaptatie, slimme mobiliteit en gezondheid centraal. Dit uit zich onder andere in de introductie van smartgrids en het bouwen van compacte en flexibele gebouwen, wat het gebruik van de auto vermindert. Hierdoor is er meer ruimte voor groene gebieden met slimme watersystemen, waardoor de biodiversiteit wordt vergroot en hittestress wordt verminderd. We werken samen met het station om de hoek en houden auto's uit het zicht van de openbare ruimte. In de smalle straatjes voelen voetgangers en fietsers zich thuis, terwijl de auto te gast is. Bezoekers van het centrum kunnen parkeren in de parkeergarages. Het

					netwerk van pleinen en groene openbare ruimtes zorgt voor een naadloze combinatie van moderne architectuur en oude panden. Ongeacht of je nu 8 maanden of 88 jaar oud bent, je voelt je hier veilig en thuis.
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	Communicatieplan Klankbordgroep Inloopbijeenkomsten omgeving bij projecten
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	Corporaties, Ontwikkelaars en maatschappelijke organisaties. Binnenstadsoverleg ondernemers. Raad, Provincie en rijksoverheid Rijk NS Pro Rail
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		Website: www.Centrumkwadraat.nl Nieuwsmededelingen op instagram
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	Vaststelling Ambitiedocument Centrumkwadraat dec 2019 Fase 1 :Bestemmingplan Molenstraat Zuidzijde, BKP en Beleidskader, Opening Grex Molenstraat zuidzijde, Exploitatieovereenkomsten Brammelerdwarsstraat en Stationsplein 2a-5 Coberco, Bruningmeijer, Aldi Deurningerstraat, Joan Coststraat, Bestemmingsplan Joan Coststraat Onttrekking brandweerlocatie uit de Grex molenstraat zuidzijde.	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Pakhuis Blok E, gereed juni 2026 Brammelerdwarsstraat Start Januari 2025 gereed zomer 2026 Stationsplein 2-5 ten Brinke, start sloop september 2025, start Bouw begin 2026 gereed zomer 2028 Bölke Molenstraat, startnajaar 2025, gereed begin 2028 Herinrichting Deurningerstraat, start aanleg voorjaar 2025	

Nieuw Bedrijventerrein Boeldershoek - West

1.			Geef een beknopte samenvatting van het project.	Enschede is een woon- en werkstad. Sinds de komst van de textielindustrie is werk en werkgelegenheid niet weg te denken uit deze gemeente. Het vormt een belangrijk element voor de ontwikkeling van de stad, het behouden van talent en het voorzien van inwoners van een inkomen. Momenteel lopen de mogelijkheden voor werk, werkgelegenheid en ondernemerschap tegen de grenzen aan. Binnen de gemeente Enschede zijn bijna geen nieuwe bedrijfskavels meer beschikbaar en met het afboeken van de Usseler Es is de strategische voorraad verdwenen. Onderzoeksbureau Stec heeft berekend dat tot 2030 de netto behoefte aan bedrijfskavels circa 30 hectare is. Daarmee kunnen we toekomstperspectief blijven bieden aan bedrijven en voldoende werkgelegenheid faciliteren voor de stad. De gemeenteraad heeft opdracht gegeven om te zoeken naar mogelijke nieuwe bedrijfslocaties. Waarbij er 3 locaties zijn/worden aangewezen als nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein. De locatie Boeldershoek – West is de eerste locatie waar we actief aan de slag gaan om een bedrijventerrein te ontwikkelen.
2.			Is het project een fase binnen een grotere gebiedsontwikkeling ? Zo ja; schets kort de grote gebiedsontwikkeling en de samenhang tussen eerdere fasen en de fase van dit project	Nee
3.			Waar ligt het (stadsdeel + kaartje)	Stadsdeel West, gelegen naast Twence en bedrijventerrein Twentekanaal Zuid (hengelo)
4.			Wat is de bijdrage aan de opgaven van de stad ?	Beschrijf zo concreet mogelijk of, en zo ja hoe het project bijdraagt aan het doel. Neem daarin indien mogelijk in ieder geval de onderstaande afwegingsinformatie op. De ontwikkeling van Boeldershoek - West draagt bij aan de strategische opgaven 'Aantrekkelijk Enschede' en 'Groen en duurzaam Enschede'. Het stelt Enschede in staat om gericht ruimte te bieden aan nieuwe bedrijven en lokale bedrijven die

					willen doorgroeien. Daarmee geven we uitvoering aan meerdere ambities op het gebied van ruimte, economie, energie, circulariteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. In de begroting is de zoektocht naar een nieuw bedrijventerrein expliciet als opdracht opgenomen. Ook geven we met nieuwe bedrijfslocaties uitvoering aan de in 2024 door raad vastgestelde “Ontwikkelagenda Economie”. Het versterken van Enschede als “stad van technologie, innovatie en creativiteit” en “als stad met toekomstbestendige ruimte om te ondernemen”, zijn in de Ontwikkelagenda twee belangrijke speerpunten. Naast het intensiever en duurzamer gebruik op onze bestaande werklocaties, is daarbij behoefte aan het ontwikkelen van in totaal 30 hectare nieuwe toekomstbestendige bedrijfskavels om deze doelstelling waar te kunnen maken.
	A		Inclusief Enschede		
		1	Elke inwoner heeft de mogelijkheid tot financiële zekerheid en stabiliteit (in levensonderhoud kunnen voorzien en een dak boven het hoofd)	1. Huisvesting bijzondere doelgroepen 2. Aandeel sociale woningbouw 3. Aandeel betaalbare woningen 4. Soort banen in gebiedsontwikkeling (voor welke doelgroep)	We hebben de ambitie om te groeien als stad. Hierbij is voldoende en kwalitatieve ruimte voor werk essentieel. Dat doen we door bestaande bedrijventerreinen uit te breiden en te verdichten waar mogelijk.

					Met het 'nieuwe werklandschap van de toekomst' richten we ons vooral op het TIC-profiel om de ambitie van Twente waar te maken om een technologische motorkamer van Europa te worden. Binnen het TIC-profiel richten we ons vooral op het technologische profiel (high- en mediumtechnologie). Het soort banen is vooral gericht op hoger opgeleiden, maar verwacht wordt dat indirect ook het aantal banen toeneemt voor laagopgeleide inwoners in Twente. Tevens draagt deze opgave bij aan het vasthouden en aantrekken van talent.
		2	Elke inwoner heeft de mogelijkheid om keuzes te maken die gezond leven makkelijker maken. (stimulerende leefomgeving en mensen zien naar elkaar om)	1. Draagt het project bij aan meer beweging, aan groenere leefomgeving/schone lucht? 2. Draagt het project bij aan het stimuleren van ontmoetingen? 3. Fietsen en wandelen bevorderen boven autogebruik	-
		3	Elke inwoner heeft de kans zich optimaal te ontwikkelen (jeugdige groeit veilig en stabiel op, inwoners nemen deel aan de samenleving en iedere inwoner ontwikkelt talenten)	1. Goede spreiding scholen en sociale voorzieningen 2. wijkvoorzieningen	Voldoende interessant en bereikbaar werk maakt het mogelijk voor inwoners om zich verder te ontwikkelen. Ook helpt het talent vast te houden.
	B		Groen en duurzaam Enschede		
		1	Enschede is klimaatneutraal	1. Verbetering van klimaatlabel van woningen (bestaande woningen of nieuwbouw) 2. Wijze van verwarmen in nieuw gebied 3. Aantal woningen met klimaatlabel A 4. Aantal woningen van het gas af 5. Omvang opwek hernieuwbare energie 6. Maatregelen voor hernieuwbare energie (batterij, trafo, voorkomen netcongestie etc)	Bij de ontwikkeling van het 'nieuwe werklandschap van de toekomst' wordt veel aandacht besteed aan energie (besparing, opwek en samenwerking), netcongestie, samenwerking en groen (klimaatadaptatie en biodiversiteit). Tegelijkertijd helpen nieuwe (innovatieve) bedrijven met slimme maatregelen bij het

				7. Aandacht voor reductie CO2 bij realisatie project (energiegebruik, transport, materialen)	behalen van onze duurzaamheidsdoelstellingen (o.a. transitie naar circulaire economie en energieopwekking en -uitwisseling).
		2	Enschede is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht	1. Stijging klimaatlabel openbare ruimte 2. Maatregelen voor vasthouden water 3. Maatregelen voor drinkwater/waterkwaliteit	Zie B1
		3	Enschede is groen en biodivers	1. Toevoeging aantal bomen 2. Toevoeging m2 groen (buurtgroen, stedelijk groen) 3. Versterken biodiversiteit 4. Daling hittestress	Zie B1
		4	Enschede is circulair	1. Is de grondstoffeninzet van dit project circulair? 2. Is inkoop circulair? 3. Welke eisen stellen we aan ontwikkelaar ogv circulariteit?	Dit is nader te bepalen. Met Twence als naastgelegen buurman zijn er volop mogelijkheden voor energie en circulaire economie.
	C		Aantrekkelijk Enschede		
		1	Enschede heeft veel baankansen	1. Banengroei, aantal 2. Banengroei toplocaties, aantal 3. Bvo werkfuncties 4. Ruimte voor starters/broedplaatsen 5. Vermindering reistijd naar aanliggende economische centra	Met enkele uitbreidingsplannen en door te verdichten op andere (werk)locaties verwachten we de banengroei t/m 2040 goed op te kunnen vangen. Tegelijkertijd heeft Twente de ambitie om een groene technologische topregio te worden en willen we de technologische motorkamer van Europa worden. Om meerdere redenen draagt dit bij aan de aantrekkelijkheid van Enschede: • Brede welvaart: interessante banen voor (jong) talent en baanzekerheid. • Verdienvermogen en toegevoegde waarde en spin-off daarvan op voorzieningen en faciliteiten in stad en regio.

					• Inzetten op sleuteltechnologieën (chiptech en medtech) versterkt het onderscheidend vermogen van Twente. • Maatschappelijke impact van innovaties: oplossing (wereldwijde) uitdagingen, zoals: krapte in zorg. De verwachte banengroei is afhankelijk van de netto omvang van het nieuw te ontwikkelen terrein. Uitgaande van 20-35 ha is de verwachting dat het nieuwe terrein direct werkgelegenheid biedt aan 1.000 tot 1.700 werkzame personen in de regio en daarbuiten. Met het terrein ontstaat ruimte voor starters. Ook ontstaat doorschuifruimte waardoor ruimte ontstaat voor andere (startende) bedrijven. Door het terrein te realiseren in het westen van de stad zorgen we ervoor dat de werklocatie goed te bereiken is vanuit Enschede, Hengelo en de rest van Twente.
		2	Talent wordt aangetrokken, vastgehouden en ontwikkeld	1. Bijdrage aan bruisende stad (stedelijke voorzieningen, binnenstad, cultuur) 2. Welke doelgroepen worden bediend 3. Bijdrage aan cultureel middenveld 4. Aantal toegevoegde woningen 5. Aantal woningen huur/koop 6. Aantal woningen onder NHG/boven NHG	Door in te zetten op een (hoogwaardig) technologisch profiel verhogen we het verdienvermogen van de stad. Daar profiteren veel stedelijke voorzieningen die bijdragen aan de bruisende stad. Ook zorgen we zo voor voldoende interessante arbeidsplaatsen die van belang zijn voor het aantrekken en vasthouden van (jong) talent
		3	In Enschede kunnen je prettig en gezond wonen en leven	1. Verbetering interne bereikbaarheid 2. Omvang herstructurering bestaande wijken/buurtten: aantal woningen, groenere leefomgeving, schone lucht,	-

				minder geluidsoverlast, gezonde bodem.	
	D		Open Enschede		
		1	Enschede is een op de inwoner gerichte gemeente waarbij de menselijke maat uitgangspunt is voor ons handelen	1. Wijze van communiceren 2. Vertaling van menselijke maat in regelgeving	-
		2	Enschede is een netwerkende en responsieve gemeente	1. Samenwerking met andere partners 2. Faciliteren initiatieven vanuit de samenleving	We gaan uit van een technologisch bedrijventerrein voor de regio. Dit is in lijn met de ambitie van de Twente Board: inzetten op een technologische groene topregio. Logischerwijs betrekken we de provincie, andere regiogemeenten en verenigde bedrijfsleven bij de verdere planvorming . In dit geval met onze partner Twence
		3	Enschede is in toenemende mate een digitale gemeente		-
10.			Welke besluiten zijn er eerder al door de raad genomen?	In 2022 heeft de raad opdracht gegeven voor een locatieonderzoek. De verwachting is dat op 12mei 2025 de locaties definitief worden vastgelegd	
11.			Schrijf in hoofdlijn de planning uit (graag in 3 periodes: tussen nu en 2026, 2026 – 2030, 2030-2035), wanneer is welk onderdeel/ afwegingsinformatie gereed (woningen, voorzieningen, water, groen etc)	Nu 2026: - Onderzoek Governance (hoe samenwerken met Twence) - Zonnepanelen (weghalen, op dak plaatsen etc.) - Onderzoek bodemdaling/zoutcavernes 2026 – 2030: - Samenwerkingsovereenkomst met Twence - Omgevingsplan - Uitgifteplan - Start verkoop 2030 – 2035: - Verkoop kavels - Bouw panden	

				- Ingebruikname nieuwe terrein